

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\H\Hrabal Bohumil\Hrabal_Bohumil-Bambini di Praga.pdb

PDB Name: Hrabal bohumil-Bambini di Praga
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 18.5.2007
Modification Date: 18.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

HRABAL BOHUMIL
BAMBINI DI PRAGA 1947

1

Zvon zvonil poledne.

Pan Hyrman, obrovský řezník s malinkou zlatou náušničkou v levém uchu, otevřel výkladní skříň a přes řadu vepřových hlav a skrz asparágusy se díval do svého krámu.

„Pánové,“ volala tam jeho žena, „v řeznictví a uzenářství je čistota půl zdraví!“

A dál hadříkem leštila kachličky a prsy se jí házely a čtyři pojišťováci, reprezentanti Opory v stáří, se jí dívali za výstřih.

„Ani byste nevěřili.“ dodala řeznice, „jak takovej asparágus vycucá mastnej vzduch.“

„Proto jsou na židovským hřbitově černý bezy,“ řekl reprezentant pan Bucifal, „takovej černej bez, ten pustí kořen a za pár let vycucá všechno. Milostpaní, ten páreček byl fantastické!“

„Madam,“ řekl plnými ústy pan dirigent Opory v stáří Krahulík, „to jsou párečky kostelecký, nebo frankfurtský?“ a sklonil se a utřel si rty do ubrusu.

A řeznice se smála, nesla krájenou šunku, zdvihla ten růžový plátek nad otevřená ústa krásného mladíka a zvolala:

„Tady jedna speciální šunčička pro pana Viktora!“

A reprezentant pojišťovny pan Viktor Tůma, krasavec berberského typu, olízl řeznici prstíky a kučerami ji lehce, jakoby omylem, drcnul do prsou.

„Ani kostelecký, ani frankfurtský,“ řekla řeznice, „tyhle párečky děláme sami! Já a můj mužíček!“

Ukázala do výkladní skříně, kde klečel pan Hyrman a dával do vepřové tlamy žlutý citrón.

„Klečí tam v té samé póze jak socha pana biskupa a kardinála knížete Thun-Hohenštejna na malostranském hřbitově na Smíchově,“ řekl pan Viktor.

„Vy jste taky katolík?“ zaradovala se řeznice.

„Taky,“ řekl pan Viktor a zvedl své modré oči a otevřel ústa a paní Hyrmanová se naklonila a spustila tam tenounký plátek šunky a nechala se kousnout něžně do prstíku.

Pan Hyrman, když tohle viděl, vzal citrón a vrazil ho do prasečí hlavy.

„Tak pánové, co si ještě dáme?“ zvolala řeznice. „Ještě jednu párečky!“

„A mně víc křenu!“

„A mně křen s hořčicí!“

„A já bych prosil šunku,“ řekl reprezentant pan Tonda Uhde, elegán s růží v prstech a svrchníčkem jen tak přehozeným přes ramínka.

A řeznice odešla do přístěnku a reprezentanti pojišťovny se dívali přes asparágusy na holou hlavu pana Hyrmána na náměstí, kam od morového sloupu přijížděla ženská na bicyklu a na řídítkách měla veliký pohřební věnec zdobený pichlavým listím a fialovými stuhami, které se mrskaly. A ta ženská měla zdviženou bradu, protože ji k tomu nutily ty ostny pichlavého listí mahonie.

„Co to tam je na tý pentli napsaný?“ povídá pan dirigent, a jak vykročil k výkladní skříni, smetl ze stoličky reprezentanta Tonda Uhdeho, který padl na záda, a pan dirigent jej překročil a lehce jej kopl do hlavy.

Pak se opřel do výkladní skříně, rozhrnul asparágusy a smál se a slzy kapaly na hřbet ruky pana Hyrmána, který klečel ve skříni.

„V poledne je zavřeno,“ řekl řezník a vzal prasečí hlavu a roztrhl ji.

„Vaše paní nás pozvala,“ vystřízlivěl pan dirigent.

„To jsou blbý vtípy,“ zlobil se Tonda.

„Víte, co tam bylo napsáno?“ otočil se pan dirigent, „bylo tam napsáno: Spi sladce,“ řekl a říhnul si.

„Kdopak to asi na mě vzpomíná?“ zasníl se.

„Někde spláchl hajzl,“ mračil se Tonda a ometal si svrchníček.

„Ach bóže, pan reprezentant je malicherný,“ vzdychl pan dirigent a vzal z podlahy růži, posolil ji, opepřil, ukousl kousek, pak zkoumal chuť a vesele ji křoupal a liboval si: „Jako předkrm? Ohromná. Pár kapiček worchesteru by ovšem neškodilo. Ale bavme se! Pane Bucifale, dneska to je tejden, co jsme vás vzali na rajón na zkoušku, a já pořád nevím, pročpak vás pustili z tý Chrámový služby?“

„Protože jsem se pohádal s farářem!“

A řeznice nesla talíře s horkými pářečky. „Vy jste se pohádal s farářem?“ podivila se.

„S farářem skrz svatou Terezičku,“ řekl pan Bucifal.

„Tahle hořčice, to je Farářova hořčice?“ optal se Viktor.

„Farářova,“ řekla a utírala si oči od křenu, který ji nutil k slzám. A reprezentanti se jí bezostyšně dívali za výstřihů a znalecky pokyvovali hlavami. A pan Hyrman vešel do krámu a měl malinká očka a uši stažené nazad jak kousavý kůň. Vešel do přístěnku, a když se vrátil, nesl tyč na stahování rolety a zastavil se u asparágusů. Byl tak obrovský a měl tak široká ramena, že se v krámě setmělo.

„Musím stáhnout markýzu,“ řekl a vyšel na chodník.

„Skrz svatou Terezičku? Tak vypravujte,“ pobídla řeznice a vzala židli, klekla na ni a držela se opěradla. A smála se a začala se na židli houpat a sukně se jí stáhla a objevilo se plné koleno. A paní Hyrmanová koukala do stropu a houpala se a její prsy, jak se z předklonu vracela nazad, ty prsy jí trčely jako dvě homole cukru a reprezentanti žasli. Pan Viktor Tůma, který už platil dvoje alimony a žárlil na každou těhotnou ženskou, ne že je těhotná, ale že není těhotná s ním, odložil páreček a jako katolík sepnul ruce, aby tím víc si vychutnal tu hříčku přírody. A pan Hyrman se držel tyče na stahování markýzy a trnul, co to ta jeho manželka vyvádí.

„Totiž, milostpaní,“ polknul pan Bucifal, „takový kostelní sošky jsou křehké až k nevíře. Jak ten páreček. Tak takhle přivezu Terezičku z gypsu do Zbejšína. Votevfu sajtnu nákladňáčku a hele, socha má uražený ruce.“

„Ruce?“ smála se řeznice. „A co pan farář?“

„Farář spráskl ruce. Povídám: 'Pane faráři, já skočím do drogerie pro pytlík sádry a ty ruce přiřládruju jak v nemocnici.'

Ale velebný pán, že ne, že chce mít Terezičku zdravou.“ „Zdravou?“ usmála se řeznice.

„A tak jsem musel se sochou nazpátek.“ pokračoval pan Bucifal, „naložil jsem jinou, a když ji zase přivezu do toho Zbejšína, postavím sochu na schod a jdu do kostela s dodacím listem. A na posledním schodě stojí velebný pán a přes rameno se mi dívá... otočím se, a kluk jedna pitomá!“

„Ten farář?“ smála se řeznice.

„Ne, jeden kluk pitomá, jak jel na bicyklu, tak zavadil řidítkem o tu sochu a ta se kácí... a farář seběhl a v poslední chvíli Terezičku zachytil a povídá: 'A jel byste pro Terezičku potřetí!' Ale dupl mi na kuří voko a to dělat neměl. Povídám: 'I když jste zástupce boží, tak na kuří voko mi šlapat nebudete!' A strčil jsem do sochy a vona spadla a rozbila se na kusy. A velebný pán poslal přípis a Chránová služba teďka zase strčila do mě, a tak jsem reprezentant Opory v stáří. Bylo by tam ještě trošku křenu?“

„Přinesu,“ řekla řeznice, „ale víte, že když mi bylo sedumnáct, že jsem chtěla do kláštera?“

„Do mužskýho?“ optal se pan dirigent.

„Dneska jo... ale tenkrát jsem byla pobožná... Ovšem! Tatínek umřel a růženec jsem vyměnila za řeznický nůž. Ach pánové, já dovedu těmahle ručičkami krájet šunčičku tak tenounce...“ zasněla se paní Hyrmanová a přestala se houpat, pak postavila nohu na dlaždičky, ale shrnutá sukně jí zůstala zaříznutá nad koleny mezi stehny a pan Hyrman, když tohle viděl, zatřepal hlavou a zlatá náušnice se mu blyštěla v ušním lalůčku, jak mosazná tečka pod otazníkem. A povolila mu brada.

„Soused, copak se vám stalo?“ optal se úlisně kloboučník Kurka.

„I to nic...“

„Nepovídejte! Z krámu se koukáme se ženou a ta mi povídá: 'Vildo! Ten Hyrman je bledej v ksichtě jak tlustý vod šunky. Něco se tam děje,‘“ řekl kloboučník.

„Jo tak! Jen se podívejte, sousede. Mám tři chlapy v krámě...“

„Asi náká kontrola, ne?“ radoval se kloboučník.

„Čerta,“ lhal pan Hyrman, „přišli a poručili si přibory a koření, a že si maso přinesli z domu. Bojím se tam jít, že bych něco vyvedl!“

„A ten čtvrtý?“

„Ten si přinesl v papírovém pytlíku tři vejce a poručil mi, abych mu je uvařil, že má dietu. A já mu je vařím a von se mi zjeví za zády a zvedá prst a napomíná mě: 'Nepřevařit. Jen tři minuty!'“

„Hůza!“ radoval se kloboučník, „vod tý doby, co náboženství není ve všech školách povinný, lidi děsně zpustli, je mi vás sousede, upřímně líto,“ řekl pan Kurka a nedovedl utajit tu radost v hlase. A odcházel do svého krámu a uprostředka cesty poklekl a dělal, jako by si zavazoval tkaničku od botek na hakličku... a přitom se smál a slzy mu pleskaly na špičku botky. „To je dobře,“ šeptal si. Pan Hyrman navlekl hák tyče do očka záclony a zabral. Ale markýza byla zaskočená. Zabral znovu. A markýza nepovolila.

A když se řezník podíval do krámu skrz výkladní skříň a uviděl tam svoji manželku, že pořád stojí s vyhrnutou sukní, jako by se brouzdala přes potok, neudržel se a zatáhl vši silou. Háček se vyvlíkl z železného očka a pan Hyrman pozpátku přeběhl chodník, pak pořád drobnými krůčky couval a cítil, jako by měl na zádech ruksak s metrákem cihel, jak jeho tělo bylo hnáno ohromnou touhou udělat kotrmelec naznak... A pan Hyrman mrskal nožkami a tak vyrovnával ten hrozící pád, držel se tyče na stahování rolety a odolával silám, které si přály, aby on, majitel kvetoucího řeznictví a uzenářství, se svalil na náměstí na záda.

Dvě mravné učednice z obchodu Lydie, výroba podprsenek a korzetů, seděly na lavičce u morového sloupu a jedly k obědu chleba. Když viděly, jak se pan Hyrman pozpátku řítí, rychle se zvedly, každá z jedné strany vzala lavičku a odnesly ji mimo dráhu, po které pak proletěl pan Hyrman.

„Dobrý poledne, pane šéf,“ pozdravily a posadily se na lavičku a jedly dál chleby, které jim namazaly maminčky k obědu. Pan Hyrman prorazil veliký plakát, na kterém bylo kolíkem napsáno, že všichni občané se zvou na velkobenátskou noc. Zpřelámavly vyztužovací konstrukci toho plakátu a padl na záda, nohy se mu přehoupaly, až se kopl špičkou botky do čela. A udeřil se týlem o litinový plot. Hloboučník pan Kurka běžel přes náměstí, rozhrnul roztržený papír a optal se:

„Sousedě, dal jste si moc do hlavy?“

Pan Hyrman se posadil, sáhl na tešlo.

„Ještě že to nevidělo moc lidí,“ těšil kloboučník.

A pan Hyrman poklekl a vstal a zvedl tyč na stahování markýzy a odcházel.

„Ještě to bolí?“

„A jak,“ řekl pan Hyrman.

„Ani nevíte, jak mi je vás líto,“ litoval kloboučník, ale nedovedl utajit škodolibost v hlase a zase musel pokleknout a zavazovat si tkaničku. A přitom se smál, až si poslintal koleno, do kterého sápal: „To je dobře...“

„Co bych se chlubil,“ řekl v krámě pan Bucifal, „milostpaní, když mi tady složíte deset miliónů, Chrámová služba vám dodá celý kostel... na klíč! Vždyť my máme svoje dílny, fabričky, kde se dělají kazatelny, svoje dílny, kde se šijou kněžský roucha na míru, už pěkně ornát za osm tisíc dvě stě korun padesát halířů, své dílny zlatnický, kovářský...“ hovořil reprezentant pan Bucifal a pan Hyrman vytáhl markýzu a její červené pruhy vnesly do krámu růžovou barvu. Řezník vešel do obchodu, vzal velikou cínovou mísu, pak z chodníku otevřel výkladní skříň a chytil prasečí hlavy za uši a naházel je do mísy, zamkl skříň a vrátil se.

„Milostpaní,“ pokračoval pan Bucifal, „Chrámová služba má svoje vinice a svoje vinný sklepy a svoje měšní víno... A taky má dva ženské kláštery, kde se pro celou republiku pečou hostie.“

Všichni se otočili a viděli, jak řezník vysypal na špalek vepřové hlavy, pak jednu vzal, zvedl ji, jako by všem tou hlavou požeňnal, a položil ji na špalek, znalecky přešel bříškem prstu po ostří řeznické širočiny. A jednou ranou rozčísil tu prasečí lebku.

„Pěkná rána,“ poznamenal pan dirigent a sáhl si na čelo.

„Neměli bychom už radši jít? Ta scéna u špalku, nemá temnou souvislost s naším možným osudem?“ optal se pan Viktor.

„Snad pan manžel nežárlí?“ zašeptal pan Bucifal.

„Ale pánové,“ zvolala řeznice zvučně, „copak si myslíte? Fanánek! A žárlit! Vždyť nemá důvodu. Fanánku, jestli prej nežárlíš?“

Pan Hyrman vzal lžici, podíval se na reprezentanty a pak z lebeční dutiny vybíral prasečí mozek a mrskal jej zlostně do porcelánové misky.

„Nějak mi loupe v hlavě,“ řekl pan dirigent a položil si dlaň na pěšinku.

A řezník vzal cenovku na špičatém drátě a zasekl ji do mozečku v míse.

„Teď mi tam zas píchlo,“ řekl pan dirigent. Pan Bucifal se zvedl a šel ke špalku a povídá:

„Mistře, když se dělají takové párečky, že nejvíc záleží na mase, že?“

Pan Hyrman vyrovnal na špalku čtyři hlavy a čtyřmi mocnými údery rozčísil ty prasečí lebky.

„Maso, maso!“ zvolala řeznice, „nejdůležitější, pánové, je koření. Maso je pouhá ingredience. Pane Viktore, copak máte nejradši?“

„Že se tak ptáte,“ pošeptal.

„Ah tak,“ zarděla se, „já myslím krom toho. Jako co jíte nejradši.“

„Vinné klobásky.“

„Tak pánové já vám udělám pravé vinné klobásky z vody tak, že to nepozná ani pumpař. Vodička, to je dar boží!“ smála se, „když nevěříte, pojdte se podívat do přístěnku. Pane Bucifale, ale který firmy dodávaly na poutě svatý obrázky?“

„My, milostpaní,“ řekl pan Bucifal a šel se svými přáteli do přístěnku, kde v přítmi zářil modrounký plamen plynového vaříče jak fialový trs bodláčí, „do všech poutních míst jsme dodávali růžence, kroupky, ty křišťálové koule s paladiem země české, ty mrňavý pražský Jezulátka, jak jim říkají Bambina di Praga,“ dodal pan Bucifal a díval se z tmavého přístěnku zářícím okénkem na dvůr, kde v prudkém slunci stál strojek na mletí masa do uzenek a kde zlaté a zelené mouchy obšívaly zbytky páchnoucích vnitřností.

„A co máte nejradši vy?“ optal se pak Viktor.

„Kromě tam toho,“ sklopila oči řeznice, „mám nejradši ranní ovárek... To když se na šlachtě porazí první prase, přinesu prázdnou bandasku od mlíka a uříznu z prasete kousek srdce a kousíček jater, trošku vocintku a rypáčku a ouška a litránek vody, tu bandasku zavřu patentním víkem a hodím do vařících kotlů. A potom, když už je maso na šráku, vytáhnu tu bandasku, otevřu, sliju do šálků ten bujón... a vysypu ten ovar na mísu a všichni jíme a pijeme tu sílu...“

„A co chleba?“ optal se Viktor.

„Ten máme jen na pucování prstů. Ale pánové, tady je tajemství naší firmy, tady jsou vyznamenání a ceny z výstav... Plná skříň koření!“ zvolala paní Hyrmanová a otevřela dveře skříně, plné šuplíků.

Pan Bucifal se vrátil do krámu, díval se, jak pan Hyrman lžicí vybírá z dutin prasečí mozečky, a řekl: „Mistře, ani byste nevěřil, jak jsou letos laciný hrobky! Na Olšanech jsou tři takový hrobky k mání. A sen každého zámožného Čecha je, aby dřímál sladkej sen na Olšanech. Neměl byste zájem?“

„Mám strach,“ řekl pan Hyrman a šelhal po přístěnku, „že se v hrobě probudím.“

„To se stane málokomu,“ řekl pan Bucifal, „řekněte slovo a do tejdne máte hrobku. A je suchá, blízko je hydrant, pěkně pohled přes zeď do polí a na hostinec. Jedinečná příležitost!“

„Víte,“ pravil pan Hyrman a nožem seškrabával se špalku prasečí mozek a otíral jej o hranu porcelánové mísy, „já jsem si hrobku vždycky přál... a teď, když se tak koukám na svou ženu, měl bych si ji přát ještě víc... ale když sám mčenáš Hlávka se v hrobce probudil. A to mě, kromě mé ženy, poráží.“

Řekl řezník a zasekl nůž do špalku a pak vešel do přístěnku, kde jeho žena dávala další porci párků do kloktající vody a volala:

„Šuplíky marjánky, pepře, papriky, šuplíky s novým kořením a kmínem a zázvorem, to nám dělá jméno, vid', Fanánku!“ a zaťukala na prsa svého muže, na bílou zástěru s modrými i červenými iniciálami.

„Hm,“ zavrčel pan Hyrman a otevřel lednici.

Na šráku visely půlky prasátek a telat jak obrázky z domácího lékaře a dvě ohromné kýty z pivovarského vola.

„Každý by vám takovou hrobku záviděl,“ řekl pan Bucifal v chladírně.

„Ale kdo mi to zaručí,“ povídá pan Hyrman a natáhl si lehce na záda kýtu z vola, „že se neprobudím v tom hrobě jak Hlávka? Ježíši, jak ho tam našli! Víko odvalený a mecenáš Hlávka vkleče, ohryzaný prsty a vousy, a rakev shozená!“

„Vod kryš?“

„Vod kryš!“ zvolal řezník, „sám si ty prsty a vousy ohryzal tou hrůzou! Radši se dám zpopelnit!“ A natáhl ruku a vyvlíkl šlachy z háku a dvoumetrákovou kýtu si hodil na rameno, vyšel z lednice, zavřel za sebou na kontrolní páky a vešel do krámu. Stehenní volská kost mu tlačila hlavu na hrud’.

„Víte co?“ řekl pan Bucifal a podíval se zespodu panu Hyrmanovi do obličeje, „dejte si do testamentu, aby vám lékař propíchl srdce. V nóbl pražské rodinách se to dělá a v aristokratických kruzích to je zvykem.“

„Propíchnout srdce?“ řekl pan Hyrman, „to mi dělá má vlastní žena, jen se podívejte!“

A paní Hyrmanová nesla kouřící párky a volala:

„Pánové, málem bych zapomněla. Vždyť dneska je benátská noc! Přijďte večer, já budu hrát na prámu na mandolinu... ach pane Viktore, lampióny, měsíc je v úplňku... zvu vás všechny! A tady můj muž bude hrát na ukulele v tamburašském spolku,“ řekla a vešla pod volskou kýtu, vzala svého muže za ruku a vyvracela mu jeden prst za druhým a unášela se, „jen se podívejte na ty jeho prstíčky! Jak vuřtíčky je má! To ještě loni o slavnosti na jatkách hrála Kmochova kapela, postavili lešení, Fanánek si na něj stoupl, přivedli pětimetrákového bejčka, dali pod něj popruhy... A Fanánek toho bejčka zvedl a hudba hrála a davy propukaly v jásot..., ale dneska, pánové, tyhle prstíčky jak vuřtíčky budou brnkat na malickou ukulele, tak přijďte, pánové?“

„Pane Hyrman, ta hrobka, která by pro vás přicházela v úvahu, je hned vedle slavného českého básníka. Milostpaní, přimluvte se! Tak lacinou hrobku nikdy nevidíte k máni!“ řekl pan Bucifal.

„To by bylo krásný, spát vedle slavného básníka,“ řekla řeznice, „můj otec byl taky básník, ach pánové, jak ten rád pořádal slavnosti! Napřed šli v průvodu učedníci v bílých zástěrách a nesli na mísách vepřový hlavy a droby a jitnice jako tombolu, pak šli tovaryši v bílých čepicích a kostkovaných bundách a na ramenou nesli naše odznaky, stříbrnou řeznickou sekyru, pak šla dechovka a za ní se valili stokiloví mistři, na hlavách poděbradky se sokolím peřím, řezníci, výkvět národa..., ale pánové, jezte, dokud jsou ty párečky teplý, jezte,“ pobízela řeznice.

Pan Bucifal řekl:

„Pane Hyrman, vidím, že ta hrobka bude vaše... Nuže, mohl bych vám prostřednictvím Chrámových služeb do hrobky zavést aparát, který vynášel jeden titulární rada, Rus, který žije v Paříži. Je to mechanismus, který vede do rakve na vaše ruce. Podstata jsou drátky, které ovládají poplašné signály, takže kdybyste se v rakvi jen pohnul, začne na hřbitově zvonění a z roury začnou lítat rachejtla a nakonec pro jistotu a jako tečka za vším tím poplachem rána z dělíčka... bác ho!“ vykřikl pan Bucifal a rozhodl ruce.

Pan Hyrman se polekal a ta kýta, jak se naklonil, se smekla a on ztratil rovnováhu a letěl na zavřené dveře, které v poslední chvíli paní Hyrmanová otevřela, a řezník vyběhl s kýtou na chodník, snažil se ten balvan masa doběhnout, ale těžiště utíkalo pět metrů před ním a pan Hyrman mrskal nožkami, aby je doběhl, a klopýtal a pajdal... spíš to byl zadržovaný pád než běh. Dvě mravné učednice firmy Lydie, když viděly, co se děje, smetly si drobečky z klína, každá z jedné strany zvedla lavičku a odnesly ji o bezpečnou vzdálenost dál.

„Dobrý vodpoledne, pane šéfe,“ povstaly a uklonily se, když pan Hyrman proletěl.

A pak už klopýtnul o laťku plakátu, který zval na benátskou noc, a kýta jen přeletěla jak mračno a prorazila litinový plůtek u morového sloupu a vyryla hlinu i s růžičkami.

Přes náměstí běžel kloboučník pan Kurka, jen tak ve vestě, a držel velurový klobouk.

„Sousedě,“ řekl žalně, „udeřil jste se moc?“

„Moc,“ řekl pan Hyrman.

„Já koukám z vejkladu a vidím, jak letíte... ale víte, že jsem myslel, že to vyrovnáte? Vopravdu vás to bolí?“ povídá kloboučník a zvedl se a z kapsy vytáhl kartáč a foukal do velurového klobouku a pečlivě jej čistil.

„Moc to bolí,“ posteskl si řezník.

„To je mi vás líto, žena myslela, že se trénujete na tu benátskou noc..., tak pámbů vás, sousede, potěš,“ řekl kloboučník a vracel se a nedovedl utajit tu radostnou notu v hlase.

Pak přiběhl pan Bucifal.

„To ale není všechno,“ řekl, když poklekl. „Hlavní telefon vede z hrobky na hlavní správu hřbitova, odkud hned přijedou hrobníci, který vás okamžitě vykopají.“

„Já vás měl vykopat taky,“ posadil se pan Hyrman, „pojistku na život jste mi vnutili, teďka mi ještě vnutíte hrobku, protože ty si stejně koupím... Jen se podívejte, co mi to ta moje žena vyvádí?“ Zvedl dlaň a viděl, jak jeho žena běží, jednou rukou si zvedá sukni, ve druhé drží Viktora, reprezentanta pojišťovny.

„Můj tatínek měl parádnější malér,“ řekla a čistým hadříkem čistila hlinu z volské kýty, „pánové, tatínek měl otevřenou výkladní skříň a jako můj Fanánek dával do prasečích hlav citróny. A zrovna kolem jede nákladní auto a tomu autu se utrhlo přední kolo a to kolo zrovna letělo a tatínek strčil do zadku tak, že tatínek strčil nejdřív ten citrón do vepřový hlavy a pak i s tou vepřovou hlavou prorazil skříň a octl se rovnou u špaluku, kde maminka se zvednutou sekyrou dělala parádu do polívky z telecích kostí!“

„A pana otce zabila?“ optal se pan dirigent.

„Ne..., ale co chybělo? Vzala ho jen na plocho. Ale pánové, pojďte a zvedněte a vodněte do krámu tu kejtlu!“ zvolala řeznice. Reprezentanti z Opory v stáří obstoupili ten blok masa a sklonili se. Když ho uchopili, pan dirigent zvolal:

„Hej rup!“

Zabrali, ale s volskou kýtou ani nehnuli. „Smekají se nám ruce,“ řekl pan dirigent. Když si každý vzal kapesník, zvolal: „Hej rup!“

Ale s kýtou ani nehnuli.

Pan Hyrman se zvedl, odhrnul reprezentanty z Opony v stáří, sehnul se a jednou rukou zvedl tu kýtu z pivovarského vola, nesl ji pod paží jak rýsovací prkno. Paní Hyrmanová se radovala:

„Viděli jste? Prstíčky má jako vuřtičky, ale večer bude drnkat s tamburašským spolkem na ukulele. Pane Viktore, podejte mi ruku a slibte mi, že přijдете!“

„Slyšel jste?“ řekl pan Hyrman panu Bucifalovi, „ta moje ženská mě přivede do hrobu. Tu hrobku mi obstarajte. A jehlu do srdce.“

2

Kráč byl temný a na pultu zářila stříbrná pokladna jak maketa vodní přehrad.

Pan Viktor Tůma, reprezentant Opony v stáří, když vstoupil, uklonil se do dílny, kde u dlouhého stolu seděly čtyři dívky a každá měla před sebou hromádku umělých okvětních lístků, které hbitými prstíčky vinula na drátěné stonky.

„Dobrý den, krásné slečny! Kdepak máte pana šéfa?“ Optal se a uklonil. A mladé dělnice zvedly od umělých květin oči a uklonily se taky. A každá ukázala beranici vlasů a nosíkem přivoněla k hromádce nevonících kvítků, které ležely na stole.

„U kasy je zvonek, zazvoňte si!“ řekla jedna a pak zase všechny pracovaly dál, jako by háčkovaly mňavou dečku nebo držely za křídélko živého, barevného ptáčka.

Pak se na konci krámu objevil pod žlutým světlíkem holohlavý muž a kráčet podle chomáčů umělých růží a jirín a konvalinek a narcisek a petrklíčů, které jak chomouty visely na skobách... A muž měl silné brejle, které mu vrhaly pod víčka dva zářivé turecké pŕlměšice. Zastavil se u pultu a na desku položil ruce a obě ty paže byly umělé a tabákové barvy jak ruce Panenky Marie Čenstochovské.

„Pan Krause?“ optal se Viktor.

„Tak. Pán si přeje?“ nastavil chlupaté ucho pan Krause.

„Jsem student filozofie a ministerstvo školství a národní osvěty mě uvolnilo, abych jako reprezentant Opony v stáří sepisoval všechny ty, kteří chtějí mít penzi. Pan ministr si přeje, aby tuhle akci dělali slušní lidé.“

„Krásná akce,“ řekl obchodník, „o penzi mám zájem, je to otázka pojistně matematická... ale jakoupak studujete filozofii?“

Optal se a snažil se stisknout mosazný knoflík protězy. Reprezentant stisknul knoflík a umělý palec odskočil jak klepeto a pan Krause shrnul cigaretu.

„Ten mechanismus já znám,“ řekl Viktor, „když byl nálet na Pardubice, tak zrovna takováhle ruka visela na hřebíku v prvním patře,“ řekl a stočil hořící sirku do dlaně.

Pak obchodník inhaloval kouř.

„Mladý muži, tak jakoupak filozofii studujete?“

„Metafyziku.“

„Krásnou vědu! Ale jakou metafyziku? Ante rem? In rebus? Post rem?“

„Ante rem, platónské ideje.“

„Parádní věda!“ zkrásněl pan Krause tou zprávou a reflexy čochek mu běhaly tváří jak stříbrné rybičky. „Tak, mladý muži, zahálčivost Chaldeů a jasný duch Helady nám krásně transformovaly židovskou moudrost... ach! A proto mám rád krále Šalamouna a ten jeho stav zdánlivé roztržštěnosti mezi dvěma póly, mezi knihou Kazatel a Písni písní,“ hynul obchodník a mísil slova s tabákovou vůní a oční víčko se mu nízilo níž a níž.

Bylo ticho, jen dívčí ruce z dílny šustily prací a cigareta vzlínala dýmem, který se rozdvjoval pod bradou pana Krause jak lékařské sluchátko.

„Může se mi potom někdo divit,“ řekl po chvíli, „že jsem si zamiloval Filona Alexandrijského, filozofa iracionálního a křehkého jako ty moje květiny? A mohl by mi to mít někdo za zlé, že nejvíc zbožňuji Hermese Trismegista?“ zvolal pan Krause a udeřil protězou o hranu pultu a zbytek cigarety padl na černou zem.

„To je jen k vaší ozdobe,“ pravil reprezentant, „ale vraťme se do světa zjevů... Jak velikou penzi byste si přál?“

Pak mu podal a zapálil cigaretu.

„Ovšem,“ řekl obchodník, „kdo dávno před Hermesem graficky vyjádřil substrát jeho smaragdové filozofie?“

„Král Šalamoun a jeho pečeť. Budete mít desátou třídu,“ pravil pan Viktor a psal.

„Nebyla by lepší sedmá?“

„Je sedmiramenný svícen.“ řekl reprezentant, „ale raději vezmeme za základ desatero.“

„Výborně, jste vzdělaný mladý muž,“ liboval si obchodník. „Ale co nám říká pečetní znak krále Šalamouna?“

„To samé co Smaragdová tabule,“ řekl reprezentant a tužkou nakreslil do vzduchu krámu dva do sebe zapasované trojúhelníky a pan Krause zavřel oči, jako by dostal šlehnutí bičem. Pak oběma protězami udeřil do stříbrné kasy a z útrobu pokladny vyběhl hnědý šuplík a cinkání.

„A jak je to slovy?“ optal se pan Krause a chladil si hlavu o studenou pokladnu.

„Co je nahoře, to je i dole. Co je dole, to je i nahoře,“ přednášel reprezentant.

A ruce mladých dělnic přestaly pracovat a dvojtečky jejich očí byly plné otazníků.

Pak Viktor opakoval zvolna a díval se do dílny:

„Co je nahoře, to je i dole, co je dole, to je i nahoře,“ a prstem znovu kreslil dva do sebe zapasované trojúhelníky.

A po dláždění městečka se blížilo a sílilo řinčení, celý krám se třásl a před výkladní skříní jel obrovský kombajn jak nějaký pohádkový pták se složenými křídly, na železném sedátku pod pruhovaným slunečníkem seděl mladík, vesnický

řimbulák se slámovými vlasy, které mu zpod rádiovky padaly na ucho jak křídlo postřelené kachny, a ten mladík si zpíval a ten kombajn chrstil a hrozil, že se co nevidět rozskočí, nějak toho měl na sobě moc - jak šest mlátiček sdrátovaných na zádech parní lokomotivy...

Ale pan Krause neslyšel ten kombajn, docela jej porazily dva do sebe zapasované trojúhelníky.

„To je jediný, pravý obraz života,“ šeptal.

Když se zvolna zase navracel do světa zjevů, viděl, jak mladé dělnice se na něj dívají s rukama v klíně.

„Ale dívky, začpak vás platím?“ vypjal se a dupnul na práh dílny, „pracovat, pracovat!“

A dělnice braly umělé okvětní lístky a hbitými prstíky je vinuly nepřírozeně rychle na umělý stonek.

„Dobrý obchodník při bohatých zásobách vypadá, jako by nic neměl,“ ospravedlnil se pan Krause.

„Ano, proto v rámci své plné moci jsem oprávněn inkasovat za první tři měsíce,“ řekl reprezentant.

„Dobré účty dělají dobré přátele,“ poznamenal obchodník.

„Tady se prosím podepište, nebo nakreslete svoje znamení,“ pravil pan Viktor a podal inkoustovou tužku a ukázal na přihlášku, „a dostanu celkem devatenáct set padesát korun.“

Pan Krause se podepsal a roztrhl papír. „To nic,“ řekl reprezentant.

A dveře do krámu cinkly a vešla dívka v tyrolském kloboučku, lodenovém plášti a v prstech svírala umělý květ leknínu uprostřed dvou zelených listů.

„Kupte si to,“ řekla.

„Co to je?“ zděsil se pan Krause.

„Konkurence.“ pravil pan Viktor.

„Jak krásná práce,“ řekl znalecky obchodník, „milé dítě, kdopak ten leknín dělal?“

„Maminka s tatínkem. Já to, prosím, prodávám po světě.“

„A kolikpak stojí ten kus?“

„Dvacet pět korun.“

„Chudá konkurence se musí podporovat,“ zasnul se pan Krause, „taková krásná, mladá dívka, která přijde a nabízí mě, obchodníkovi s umělými květinami, umělý leknín... mladý muži, není v tom něco víc, není to podivuhodné setkání? Vždyť ta dívka je ambulantní Smaragdová tabule, pochodující znak krále Šalamouna, živoucí můj osud, který mě přišel dráždit...“ hovořil obchodník a protézou jak tiskárenský stroj odsazoval stokoruny na desce stolu, devatenáct stovek, které reprezentant přepočítal a pak pečlivě uložil do tobolek.

„A tady, milé dítě, tady máte těch pětadvacet korun a ten leknín mi pověste do výkladu na skobičku.“

Dívka vešla s leknínem do výkladní skříně, na zádech se objevil tlumok se zelenými šňůrami. Když se otočila, podívala se na pana Viktora, zrudla a místo do skleněných dveří hmatala po klíče ve výkladní skříně.

„Co to tam děláte?“ polekal se pan Krause.

A dívka vyběhla do krámu, odrazila protézy, které proti ní rozpřáhl obchodník, a vyběhla na ulici.

„Jsme jako olivy,“ řekl smutně obchodník, „teprve když jsme drceni, vydáváme ze sebe to nejlepší... ale co dělat?“

Mladý muži, až zase přijdete do městečka, jen navštivte člověka, který sice vede svoje obchodní knihy tak, že jsou aktivní, ale jehož ruce jsou navždy uťaty od krásných dívek.“

A vzdaloval se, jeho žlutá hlava se objevila pod sprchou žlutého světla světlíku a zmizela někde v magacínech, mezi umělými růžemi, jirinkami, petrklíči, narciskami.

„Krásné slečny, na shledanou!“ uklonil se reprezentant pan Viktor.

Mladé dělnice se uklonily a čely se dotkly hromádek okvětních lístků.

Pan Viktor vyběhl na ulici, rozhlídl se, vystupoval na špičky, pak si chtěl šlápnout na kapotu osobního auta, ale majitel vystrčil z okýnka hlavu a křičel:

„Jen se opovažte!“

U pouliční svítilny byl řetízem připoután žebřík a reprezentant po šprycích vystoupil až k lampě, přidržoval se jí a rozhlížel se, ale dívka s leknínem nikde.

Městský metař, obrovský chlapík ve viliamstričku, celý zaprášený a porostlý chlupama jak kaktus, dlouhým pohybem koštěte zametal dlažbu ulice, hvízdal si volnou větu ze symfonie... Ted' přestal, opřel se zády o žebřík u svítilny a posteskl si:

„Ty lidi jsou ale blbíííí, tak blbíííí. Ale tak!“

A pan Viktor sestupoval po žebříku a postavil podrážku metařovi na hlavu. Metař nahmatal botku, pak kotník. A zvedl oči a díval se do nohavic.

„Člověče, vodkud dete?“

„Z nebe.“

„A jaký to tam je?“

„Prima.“

„Tak to maj katolíci dobrý,“ řekl metař a ustoupil.

Pak vzal koště a zase dlouhým pohybem jak metronomem hnal před sebou papírky a listy a obláček prachu.

„Ty lidi jsou tak blbííí, ale tak blbííí. Ach tak! Kdyby věděli co to je pořádná hudba!“ volal metař a pak si hvízdal a koštětem jak metronomem si udával takt.

„To je adagio lamentoso z Patetické!“ zvolal reprezentant pan Viktor.

„A já jsem Václav Jurička z Pískový Lhoty,“ řekl metař a hvízdal si dál a dál hnal před sebou z jedné ulice do druhé prach a papírky a zvadlé listy...

Reprezentant pojišťovny Opory v stáří pak kráčel podle mlýnského mělkého náhonu, ve kterém se koupaly nahaté děti, stříkaly po sobě a říčely radostí z koupání. Několik fialových děcek s rukama u brady drkotalo zubama pod dekou.

Zahrádky domků vedly k náhonu, kde si ženské koupaly nohy. Jedna z nich ležela v mělké vodě, a když se vztyčila, zástěra se jí zařízla do zadku.

Ale pan Viktor kráčel dál, k vysoké budově pivovaru, ke které byl přilepený domeček přestárlého bednáře pana Kořátka. Při zdi stály vyrovnané bukové a dubové dýhy. Když vstoupil do dílny, která byla současně i kuchyní, bednář seděl na bednářské lavici a pořizem zpracovával kus dřeva. Měl na sobě kožíšek, zatímco oknem zazníval od náhonu jásot koupajících se dětí.

„Vy jste pan Kořátko a vy jste nám psal skrz penzi!“ řekl pan Viktor a posadil se.

„Psal,“ řekl bednář, „ale jen jestli mě vezmete... já už jsem prosím starý... a mám hrůzu z budoucnosti,“ odkašlal bednář a za ním se na zdi blyštěly širočiny a pořizy. Několik korbíků stálo na okně. Na podlaze v hoblovačkách a třískách stály dvě rozdělané putny.

„Od toho je právě Opora ve stáří,“ řekl reprezentant a položil na stůl blok s přihláškami. A když se zadíval na starý gramofon s troubou, podobající se ohromnému květu svlačce, dodal: „Zahrajte mi něco!“

„Ano prosím,“ řekl bednář a točil klikou, „tuhle desku míval rád můj vnuk, má jediná opora v stáří.“

„Ale ne jediná,“ řekl pan Viktor, „pro živnostníky je opora jen jedna. Šťastný a zajištěný stáří... Penze. A proto jsem přišel... Ale je tady nějak čerstvo!“

A bednář nasadil jehlu a ozvala se divná dechová hudba. „Prosím, to hraje Pejpus Kapelle z mnichovské pivnice a ten kousek se jmenuje Fidele Gesellschaft. Chudák můj vnuk ji míval tak rád. Víte, on se vyučil truhlářem, a jak na cirkulárce řezal prkno, smekla se mu noha a rozříz si hlavu až do krku... To vždycky každou zálohu a každou dobírku přinesl lahvičku rumu a: 'Tady máte, dědečku, přilepšete si!' a hráli jsme tuhle desku... prosím."

„Jak velickou byste tak chtěl penzi?“ optal se reprezentant.

„Tak vosum set měsíčně... tisíc korun?“

„Tak na tisíc korun... Kořátko Vilibald... ale co to je za desku? Tam zpívají i hosté! A někdo tam volá: Herr Ober!“

„Prosím, to je tak v Mnichově zvykem. Pracoval jsem tam v Augustinerbrauerei. Tam se rozvází pivo volskejma potahama a každé vůl má na konci rohu mosaznou bambuli... Bylo to tak pěkný, potkat takovej náklad piva s mosaznejma bambulkami... Prosím?“

„Tady mi to podepište,“ řekl pan Viktor a zvedl se a mnul si ruce, „...a dostanu v rámci své plný moci za první tři měsíce...“

„Kolik...“ polekal se bednář.

„Sedum set padesát korun, těch padesát korun, to je zápisný,“ řekl reprezentant a znovu nasadil jehlu, dotáhl péro a naslouchal, jak z trouby, podobné ohromnému květu svlačce, Pejpus Kapelle hraje Fidele Gesellschaft v mnichovské pivnici.

„Tak jsem to prosím podepsal,“ řekl bednář a šoulal se hoblovačkami ke kredenci a přinesl modlitební knížky, rozevřel je na stole a mezi svatými obrázky hledal stokoruny, které pak položil na stůl.

„Mám hodně peněz mezi lidma,“ omlouval se stařík a odnesl modlitební knížku a přinesl hrníčky se zlatou branou jubilejní výstavy v Praze, vysypal obsah na stůl. Byly to mince, které bednář odpočítával po deseti a stavěl je do komínku na desku.

Od náhonu bylo slyšet jásot a stříkání vody a smích. Bednář, když spočítal všechny mince, zvedl provinilé oči a omlouval se:

„Teď se prošacuju v almarách, uklidněte se prosím... a otevřel skříň a prohledával jednu kapsu za druhou.

„Že je tady taková zima?“ otřásl se reprezentant.

„Protože prosím hnedka k mému domečku je přilepená pivovarská lednice, hned prosím za záda máme horu ledu do vejšky čtyř pater... Copak teď, ale když byly děti malé, to bejvalo nejhorší v létě. Chodili jsme spát prosím v šatech a ještě jsme cvakali zubama, zatímco od náhonu jsme slyšeli, jak se omladina koupe a zpívá za měsíční noci...“ vykládal stařík a přinesl na stůl zmačkané bankovky, rozvíral je, hledil růžky.

„Nezlobte se, prosím, ale ještě to není všecko,“ řekl a sáhl do kapsy kalhot, které měl na sobě, a vytáhl peněženku a vysypal všechny peníze, a když je přepočítal, zůstaly mu dvě koruny.

„Když si vylezu na strom, mám na zemi k pohledávání akorát tyhle dvě koruny, prosím...“ zasmál se bednář.

„Ale zase máte penzi,“ řekl pan Viktor a přepočítával třicet komínků korun.

„Jsem rád,“ děkoval bednář, „protože se celej třesu, když pomyslím na budoucnost. Co mi kdo dá, když tahle ruka už neudrží ani pořiz? Prosím...?“

„Je to v pořádku, tady máte originál přihlášky a ostatní přijde poštou,“ řekl suše reprezentant pan Viktor Tůma, podal staříkovi špičku ruky a vyšel.

A v chladu zanechal gramofon, který rourou podobnou ohromnému květu svlačce vyhrával z mnichovské pivnice Fidele Gesellschaft, a kráčel vstříc k náhonu, odkud zaznívalo stříkání vody a jásot nahatých dětí.

3

Řetízový kolotoč stál na samém břehu benátské noci. Ariston metal z jeho útroh na všechny strany šílenou muziku, podobnou obrazům nymf a najád, které zdobily výplně kolotoče. A ramena byla posázena barevnými žárovkami, a když kolotoč dostal rychlost, sedátka se vznášela nad řekou, a kdo se vyklonil, viděl, jak trámy a vzpěry kolotoče rozmíchávají hlubinu, ve které se zrcadlí kružnice z lidských nohou a řetízků a tváří, protože u vody je všeho dvakrát víc.

Reprezentant pan Viktor Tůma svíral dívku s lekníny, přehodil si ji až za sebe a jejich řetízky se propletly. A pak ji mocným pohybem vymrštil až do modrého stínu noci... a sedátko se opět vracelo, dívka se otočila, nazpět vztáhla ruku a pan Viktor natáhl paži vpřed, ještě kousek, ještě... a jejich prsty se zahákly, reprezentant přitáhl dívku, mocným

pohybem ji stáhnul za sebe, chvíli ji podržel a šeptal jí do ucha něžná slovíčka. A znovu ji vymrštil do prostoru, až tam, kam dovolovala odstředivá síla a řetízky kolotoče, sám se skoro zastavil. Tu chvíli do něho vrazil pan dirigent Opory v stáři, který seděl na sedátku za ním, a než Viktora hodil do prostoru, pošeptal mu:

„Tu holku musíš sbalit!“

A Viktor, unášený kopancem vzhůru, přivřel oko.

Pak majitel kolotoče zazvonil, dal páku na nejvyšší rychlost a sedátka a řetízky se ještě víc vzdálily pošlapané louce a obličej cestujících defilovaly po kružnici za hranici světél žárovek a modrého stínu noci jak veliké kulíčkové ložisko. Dívka s lekníny trnula, co kdyby se s ní utrhl to sedátko, kam až by asi doletěla? Možná až doprostředka řeky, ve které by roztrfístila zrcadlíci se měsíce, možná ale taky rovnou doprostředka prámu, který plul tiše, ozdoben barevnými lampióny a s hudbou tamburašského spolku, jistě by ten prám prorazila a lampióny by tiše zhasly..., ale co kdyby se s ní sedátko utrhl nad řekou a ta síla by ji mrštila na břeh, do plachty boudy s cukrovím? Nebo kdyby doletěla až do střelnice rovnou do plechových figurek a všechna skrytá péra by spustila jak trefená do terče... Anebo co kdyby i s těmi řetízky přistála a porazila boudu s člověkem v bílém plášti, který na špejle namotává růžovou cukrovou vatu? Anebo letěla ještě dál, rovnou do necek, ve kterých se chladí láhve piva a sodovky?

Ale majitel kolotoče odzvonil těm možnostem, zvolnil rychlost a řetízky se zvolna svíraly, jako když zvolna stahujete deštník... Pak několik podrážek zavádilo o prkennou podlahu a kolotoč zastavil.

„Motá se mi hlava,“ řekla dívka.

„Na to je nejlepší sklenička,“ pozval ji pan dirigent.

A když stáli pod plachtou výčepu a srkali sladký likér, povídá pan dirigent:

„Tak jak jdou kšefty?“

„Mizerně, lidi to málo kupují,“ řekla.

„Ale!... Sakramentský komáři!“ rozhodil dirigent rukou a vchrstnul kmínku reprezentantu Tondovi do obličeje.

„Pardon,“ omluvil se pan dirigent a rozvazoval dívčím tlumok a smál se, až slzel. Pak vyjmul jeden umělý leknín, zabalený v hedvábném papíře.

„Vy máte blbý vtipy,“ nadával pan Tonda a utíral si lepkavý likér z očí.

„Tak slečno...?“

„Uršula Krásenská,“ uklonila se a zčervenala.

„Tak, slečno Uršulo, tak krásnej artikl, a že nejde?“

„Asi to neumím prodávat,“ začervenala se ještě víc.

„A kolik stojí ten kus?“

„Pěťadvacet korun,“ řekla a postavila prázdnou sklínku.

„Šéfe,“ poručil dirigent, „ještě jednou!“

„A co prodáváte vy?“ optala se.

„Já a mí přátelé nabízíme lidem šťastnou budoucnost,“ řekl pan dirigent.

„Aha, to prodáváte horoskop!“ zasmála se.

„Ne, hádejte.“

„Tak střelný modlitbičky, nebo hádáte lidem z ruky!“

„Taky ne, tady pan Viktor vám to poví,“ řekl pan dirigent a podal dívce sklenku s kmínkou.

„Slečno Uršulko, my nabízíme lidem iluzi. Penzi. Živnostníci dostanou papír a dají nám za to prachy. A když věří, že to, co jsme jim řekli, je pravda, tak mají šťastnou budoucnost,“ řekl pan Viktor a stříkal očima rovnou do očí dívky s lekníny.

„Vy prodáváte naději?“ optala se.

„Ano,“ řekl pan Viktor, „tak jako Kristus Pán, když dělal obchodního cestujícího a obcházel klienty kolem jezera Genezaretského s artiklem: Víra, Naděje, Láska..., tak zrovna tak i my..., ale pojdte se projít benátskou nocí!“

„Máte pěkné zaměstnání,“ řekla dívka.

„Ano,“ řekl pan dirigent a vzal umělý leknín a prodíral se proudícími lidmi a volal:

„Poslední novinka z Paříže na váš stůl! Umělý leknín, který ozdobí váš příbytek. Jediněčná příležitost!“ volal a očima ohmatával typy lidí.

„Ten náš šéf má ale blbý vtipy,“ nadával pan Tonda a čichal si k prstům, „smrdím fenyklem!“

„Ach to je krása!“ otočila se dívka na Viktora a ukázala prstem na stánek, kde stál muž a bral ze škatule zplhlé předměty, podobné gumovým rukavičkám, nastrčil je na kyslíkovou bombu, otočil kolečkem a zpod prstů mu vyrostl krásný barevný balónek, pak několik rychlých pohybů a balónek se vznesl až tam, kam dovoloval neviditelný provázek..., a děti si odnášely barevné balónky a blaženě se usmívaly... A kramář pod acetylénovou lampou vyráběl další balónky a další.

A přišel pan dirigent, vedl za ruku ženu a volal:

„Uršulko, tady dáma chce dva lekníny!“

A rozvázal tlumok a vyjmul dva umělé květy, dával je do tašky tlusté ženské, která se bránila:

„Snad by stačil jeden?“

„Dva, dva,“ volal pan dirigent. „to máte to samý, jako byste si koupila štěňátko, lepší jsou dvě, protože dvě štěňátka lepší žerou, dostanu padesát korun!“

Žena vytáhla tobolku, ruce se jí chvěly a pan dirigent řekl:

„Pardon, madam,“ a vzal tu tobolku a vytáhl z ní padesátikorunu, podal ji Uršule a vrátil tobolku do kapsy ženy. Pak stáhl tlumok z dívčích zad, jeden leknín si vzal do ruky a prodíral se diváky a volal:

„Kupte si poslední novinku z Vídně, umělý leknín, prakticky nezníčitelný, umělý květ, který můžete koupit, a proto je

pořád svěží...“

„Já bych chtěla jeden...“, řekla dívka.

„Ten leknín?“ optal se Tonda.

„Ne... tamhleten balónek...“

„A jaké barvy?“ řekl pan Viktor.

„Zelený.“

„Naděje je v barvě brčálové,“ řekl Viktor.

A Tonda sáhl do kapsy a šel proti balónkům, které si nesly blažené děti, koupil zelený balónek, a když jej vedl na provázku a pohupoval s ním, ztuhnul. Na spánku pocítil náraz kamínkem. Stál, cítil, jak mu vytryskla krev, viděl, jak dva klu utíkají přítím benátské noci do vrbiček k řece.

Prodávač řekl:

„To dělají ti parchanti tady pořád! Maj z toho radost, že harantům sestřelejí prakem balónek..., a vás vzali do hlavy, že?“

„Ještě že mi nevyrazili voko,“ řekl pan Tonda a přiložil s kapesník k rance od kamínku.

Pak podal balónek dívce s lekníny, do které se zavěsil pan Viktor, a kráčeli k houpáčkám, ve kterých se dvě ženské tak houpaly, že majitel houpáček volal: „Hohoho!“ a tiskl páku brzdy a z prkýnka lítaly třísky. Ale obě ženské měly takovou sílu, že střídavě lítaly až do vodorovné polohy jak vlající prapory. Vždy jedna počapla a hnala lodičku dolů a hned nahoru a ta druhá ženská se nechávala vzpřímena unášet a na nebe stoupat, až hlavou nabourala modrou oblohu... A pak se pohyby těch ženských vyměnily, lodička se řítla do protifáze, aby opět ta první ženská stoupala vzpřímena na nebe a hlavou zastínila několik hvězd. A rozpuštěné vlasy těm ženským vlály hned nazad a hned se zase přehrnuly přes obličej. Tak měla každá střídavě za sebou plamen svých vlasů nebo tvář ukrytou v nich...

A přicházel pan dirigent, z dálky už zvedal prázdný tlumok a plnými ústy chroustal burské oříšky.

Oblékl dívku do popruhů, podal jí peníze.

A drtil v prstech burské oříšky, slupky dával Tondovi do kapsy svrchníčku a najednou se rozesmál a naprskal Tondovi do obličeje drobečky, zavěsil se do něj a odváděl jej ke stánku, nad kterým zářil veliký terč, jehož výseče byly ze všech základních barev, a nad tím terčem svítí barevný nápis DUHA. A mladá blondýnka volala:

„Dám, co to je odbarvovač značky DUHA? Je to užitečný pomocník v domácnosti!“ a v prstech držela balíček s odbarvovačem a třepala jím.

„Vy máte ale stejně blbý vtipy,“ řekl pan Tonda a zakrváceným kapesníkem si vytíral z oka kousek oříšku.

„Tady máš flastr,“ řekl spokojeně pan dirigent a strčil Tondovi do kapsičky stokorunu, rozhlížel se pak po benátské noci, díval se na měsíc nad vodou, kde vrhal arpeggio, a řekl:

„Takovou noc mám rád. Je to krásnej pocit, kamaráde, že jsem, že jsem na světě...“

A dívka, která předváděla u stolečku, kterak zacházeti s odbarvovačem značky Duha, zvolala:

„Ovšem, milé dámy, jsou některé skvrny, které nelze vyčistit bez porušení látky.“

„Děkuju vám,“ naklonila se dívka s lekníny a zelený balónek jí olízl tvář, „já bych je prodávala tejdén. Jak jen to děláte?“ Pan dirigent řekl:

„To se musí umět. V Kolíně mě žalovalo dvacet krejčích, že prej podepsalo přihlášku do Opory v stáří jakoby v hypnotickém spánku. Tak jsem si vzal řeč a tak jsem se ubránil, že těch dvacet krejčích odvolalo žalobu a ještě jsem na chodbě udělal dva přísedící, znalce... To vůbec, už jak berete za kliku, musíte bejt soustředěná, odhodlaná. A jak vejдете ke klientovi, jednou ranou jej srazit, jak tygr... a co nejkratší cestou vykonat na něj psychický nátlak, aby podepsal přihlášku a zaplatil... jak v hypnotickém spánku. Jen žádné dialog! Monolog!“

Hovořil pan dirigent a měl sám ze sebe radost, dívka s lekníny se mu poklonila a odcházela s Viktorem ke střelnici.

Blondýnka ukázala na velký terč s barevnými výsečemi a zvolala:

„Ovšem, když nemáte možnost si vybělit svoje prádlo na trávníčku, jen s důvěrou použijte naše domácí bělidlo, odbarvovač značky Duha! Ovšem, jak jsem řekla, jsou některé skvrny, který nejdou vyčistit bez porušení podstaty látky.“

„Slečno,“ optal se pan dirigent, „já mám na duši takový fleky, který nepůjdou vycídit jen tak... Jak mám jít na to?“

„Na to je náš odbarvovač značky Duha málo, nejlíp, když to vyříznete kudlou,“ řekla blondýnka.

„To ale by mohlo bejt po mně!“

„Jak tak koukám, nebyla by vás škoda,“ zasmála se.

„Jak to myslíte?“

„Pan farář dvakrát nekáže,“ smála se dál a brala peníze a lidé kupovali balíčky odbarvovače.

A blondýnka se unyle dívala do dálky, odkud něžně znělo drnkání mandolín a osvětlený prám plul po řece a mizel za vrbovými keři...

„Někdo se má...“, vzdychla.

„Co byste si tak přála?“ optal se pan dirigent.

„Projet se po řece.“

„Zvu vás!“

„A kdo to za mě prodá? Měla jsem mít přednášku Co je DUHA? v hotelu, a mázla se mi do toho benátská noc. Tak jsem to rozložila tady.“

„Správně, je vidět, že jste Pražačka, ale kolik to stojí všechno? Dvě stě, tři sta, čtyři sta?“ optal se a zastrčil ruku do zadní kapsy kalhot.

„Čtyři sta,“ řekla.

„Tak tady jsou a sbalíme to... a alou! Na vodu! Ruce si máchat v měsíční vodě!“ volal pan dirigent.

A romanticky zvedl dívku k měsíci. Ale když se zadíval do lidí, shrbil se a skryl za reklamu Duhy.

„Tondo, pro smilování, zachraň mě. To je klient, kterej zešilel,“ šeptal a spínal ruce.

„Co s ním mám dělat,“ řekl Tonda.

„Někam ho odved', nespust' ho z vočí, bohatě tě odměním, bohatě!“

Blížil se vychrtlý muž, rozhrnoval návštěvníky benátské noci a upřeně si prohlížel jejich tváře.

„Copak hledáte, pane? Smím se ptát?“ optal se pan Antonín Uhde.

„Prej je tady!“ vykřikl muž, „jeden pojišťovák, jménem Krahulík, kterej mě pojistil. A já za ním běžel na nádraží a klečel jsem před vagónem, aby mi vrátil ty peníze, ale von se díval z vokna a říkal, že už je pozdě, že z pojišťovny vystoupit nejde, to je to samý, jako kněz už nemůže vystoupit z církve katolický... A vlak se rozjížděl a já jsem běžel a pěstičkou tloukl a bubnoval na vagón, aby mi vrátil prachy... ženu jsem měl nemocnou.“

„Z toho si nic nedělejte,“ řekl přesvědčivě pan Tonda, „ten člověk určitě skončí v kriminále, tak jako tak.“

„Jo, to jste mě potěšil, člověče, dyk já bych musel holit do půlnoci každě den, abych si vyholil na tu penzi, hrom do tý šťastný budoucnosti! Jed mu namíchat do jídla!“

„Kdepák,“ řekl pan Tonda, „na takovýho darebáka by to neúčinkovalo, to víte. Čím větší mrcha, tím víc vydrží!“

Řekl a díval se na blondýnku, která skládala stoleček a odbarvovače značky Duha do kufříčku.

„Já kdybych ho dopadl,“ zvolal holič, „tak bych mu dal takovouhle do palice!“

A ukázal o kus dál, kde byl stánek, kde mladíci zkoušeli svou sílu a palicí bušili do tapecírovaného špalku, který mechanismem převáděl úder na stupnici, osvětlenou žárovkou. Mladíci ale zklamaně odcházeli, vraceli se a tráslí aparátem, ale majitel je tlačil břichem pryč.

A holič několika skoky stanul před přístrojem, vzal palici. Jeden chasník řekl dobrácky:

„Strejdo, kdybyste si radši koupil růženec.“

Holič ale máchl palicí a přístroj začal zvonit a mladíci, kteří odcházeli, se otočili, vrátili a žasli. Ohmatávali holiči svaly, stoupali na špičky a četli ze stupnice maximum, majitel vybral růžovou panenku a podal ji jako prémii vítězi.

„Vytčený cíl snižuje únavu,“ vykřikl holič, „takhle bych tomu chlapovi dal do palice, takhle bych ho roztrhl jak hada!“

A vzal panenku za nohy a bujně ji roztrhl, až mu ulítaly všechny knoflíky od kabátu. A běžel ke střelnici a poručil si nabitou vzduchovku.

„Střílel jste už někdy?“ optala se majitelka střelnice.

„Ne,“ zvolal holič, „ale kde máte figurky, které znázorňují nějaký vraždy?“

„Tak tady,“ řekla majitelka a ukázala tyčí, „pytlák střílí myslivce.“

A holič zalíčil, zmačkl kohoutek a myslivec se skácel. Vedle něj objímal pan Viktor dívku s lekníny, zezadu se k ní tiskl a poučoval:

„To musí být v jedné přímce takzvaná muška, hledí... a ten terč, víte?“

„Nevím...“ zašeptala.

„Tak takhle,“ objímal ji a tlačil bradou její hlavu, až se dotkla chladného kovu, „takhle,“ šeptal, „ale vy jste tak krásná, Uršulko, tak, až mi z toho usedá srdce, slyšíte, jak mi bije?“

„Slyším, ale vy se mi posmíváte,“ otočila oči a přiložila líc na jeho tvář.

Majitelka podala nabitou vzduchovku a ukázala: „A tady prosím je laň!“

A holič jen hodil vzduchovku k bradě, stiskl kohoutek a přeskakující laň se svalila.

„Jak ho potkám, tak takhle skončí,“ řekl holič.

„Ani bych se vám nedivil,“ řekl pan Tonda. Pan Viktor zašeptal:

„Uršulko, kde spíte?“

„Na nádraží.“

„Tady přeci není hotel.“

„V čekárně, spávám vždycky v čekárnách. Pan výpravčí mi slíbil, že budu dneska spát u něj v pokladně a že mi pod hlavu dá pokladní knihu a přikreje služebním pláštěm...“

„Jaké máte doličky,“ pošeptal a pořádky ji objímal a oba drželi vzduchovku a opírali se o zelené sukno stolu.

„Vy žertujete.“

„Ne... proč bych něco říkal, když by to nebyla pravda?“ šeptal.

„A tady přerezávají dva mužští poleno,“ ukázala majitelka.

Holič vzal vzduchovku a od boku střelil... a dva chlapi přerezávali trhavými pohyby kládu.

„Tohle by bylo!“ zajásal holič, „žádná smrt najednou, ale pomučinkovat si ho! Pomaličku přerezávat! A čím víc by řval, tím víc by moje duše jásala.“

„Za to bych se přimlouval taky,“ řekl pan Tonda, „ale mistře, pojďte se uklidnit, projdeme se spolu benátskou nocí, co?“ Viktor šeptal: „Pojďte a budeme spolu spát.“

„A máte mě rád?“

„Mám, vždyť láska je prostředníkem mezi nebem a zemí.“

„To je krásné, protože kdyby to nebyla pravda, tak proč byste to říkal, ne?“ usmála se a vytočila se z jeho objetí, pan Viktor zvedl vzduchovku, přehlédl všechny plechové figurky a zalíčil na laň přeskakující smrček, stiskl spoušť a srnka trefená do černého terče se zlomila. Dívka s lekníny tahala za provázek se zeleným balónek, jednou rukou objímala dřevěné vzpěry a dívala se k řece, kde u břehu stál lampióny ověšený prám, viděla, jak pan dirigent nese na zádech ohromný terč s výsečemi všech barev, viděla, jak pomáhá do prámu blondýnce a jak usedají na prkno, dívají se do vody. Viděla, jak pan Tonda, ten, který ji koupil ten zelený balónek, přichází k prámu s tím potrhým člověkem, a když oba vskočili na prám, kdosi odstrčil to plavidlo bidlem a tamburašský spolek, který seděl na zádi prámu, začal hrát. Pan dirigent se ukryl za terčem Duhy, blondýnka vnořila ruku do chladného živlu, usmívala se, čtyři krásné dívky

drnkaly na mandolíny Na stříbropěnném Labi a starý pískař dlouhým bidlem odpichoval prám. Uprostřed řeky cestující viděli, jak celá benátská noc chodí v hladině po rukách, ještě jedny houpačky, ještě jeden kolotoč se točil v hlubině..., a když se vyklonili, viděli, jak ještě jeden prám ověšený lampióny pluje s nimi dnem i obličej vzhůru nohama.

„Co byste tomu vašemu muži tak udělal,“ řekl pan Tonda „kdyby k vám přišel omylem a poručil, abyste ho oholil?“

„Namydlil bych ho, a jak bych vzal do ruky břitvu, byl by můj. Já bych mu dal šťastnou budoucnost! Vzal bych ho za ucho a voptal bych se: 'Tak co uděláme s ouškama?' A řezal bych mu ho pomalu a volal: 'Pidliki, pidliki, pidliki!', volal holič a na reprezentantu panu Antonínovi ukazoval, jak by to ouško z pana dirigenta pižlal.

A čtyři krásné dívky drnkaly Na stříbropěnném Labi a za prámem ve zvířené hladině se zrcadlil měsíc dlouhým arpeggiem.

„Jak myslíte,“ řekla blondýnka panu dirigentovi, který se kryl reklamou Duhy, „že se jmenuju?“

Položil jí hlavu na kolena, protože klečel na dně prámu, a šeptal:

„Kdybyste byla rudovláska a měla na nosíku pihy a hrála na housle, tak byste se jmenovala Wanda..., ale ten holič mě dělá nervózní!“

„Jmenuju se Nadja,“ řekla.

„Ach Nadja? To je Naděje, Naděžda... odbarvovač značky Duha, ale jak to všechno jde dohromady,“ šeptal pan dirigent.

„A co byste mu dělal potom?“ zvědál pan Tonda.

„Pak bych toho darebáka vzal za nos a řekl mu do uříznutého ucha: 'A co uděláme s nosánkem? Šmidliki, šmidliki, šmidliki!' A pižlal bych mu ho pomalu, jako bych hrál na housle. To abych chodil stříhat i vovce, abych si vystříhal něco na tu mou šťastnou budoucnost!“

„Vy že byste byl takovej?“ optala se Nadja holiče.

„Byl! A to by nebylo všechno. To bych mu potom překopl nohu v šimpánu! Aby mi neutekl, a pak bych si ho pěkně pomučinkoval!“ volal holič a na důkaz kopl do prkna přibitého ke dnu prámu.

„Krupičko, klid, klid,“ napomínal starý pískař.

A lampióny se rozhoupaly a od prámu se vzdalovaly kruhy a vlnky znepokojené hladiny a měsíc se rozmázl v dlouhou čáru.

Pan dirigent klečel na dně prámu, hlavu na koleni slečny Nadji, a rukou přidržoval reklamní štít Duhy.

„Ani se nedivím,“ řekla Nadja, „že každou chvíli je nějaká vražda.“

„Vražda na takovou bestii je málo!“ vykřikl holič, „mučinkovat! Okrouhat mu přirození ořezávkem na tužky!“

„To by muselo trochu bolet,“ zasmála se Nadja.

„A vkopat mu jedno žebírko za druhým do hrudníčku, hezky mu ho tam vlamovat a pak poslouchat, jak řev z něj slábne, to by bylo kafe!“ liboval si dál holič.

„Krupičko, nekopej pořád do toho prámu, jo?“ napomenul ho starý pískař.

„A nakonec bych nasadil břitvičku na krček a voptal se: 'A co uděláme s krčkem?', volal holič a byl k neudržení, „a udělal bych šmidliki, šmidliki, šmidliki! A podřizl bych ho tak, až by se mu hlava vyvrátila jak víko kufru! A odřizl bych ji, takhle položil na zem a kopl bych ji, že by letěla jako támhleten měsíc!“ vykřikl holič a vši silou kopl do prkna, které bylo přibito na dno prámu. A prkno se vytrhlo a řeka vtrhla do prámu, vyplavila tlakem prkýnko a chrstala jak gejzír a prám zvolna klesal.

„Krupičko, cos to udělal?“ zvolal starý pískař.

A obdělník prámu už zmizel pod vodou, lampióny se dotkly vody, ale dívky nad kolena ve vodě drnkaly dál Na stříbropěnném Labi, voda jim sahala k pasu, ale dívky hrály dál...

Několik cestujících se vrhlo do vody a plovalo ke břehu. A lampióny syčely a hasly, několik se jich uvolnilo a plavalo po hladině. Dívky zvedly své nástroje k bradě, ale hrály dál, voda jim stoupla až k prsům, dívky zvedly mandolíny nad hlavy a snažily se hrát dál, ale voda jim stoupla tak, že ztratily dno pod nohama..., pak teprve hudba zmlkla, dívky plavaly, strkaly něžně před sebou své nástroje zrovna tak jako pan dirigent reklamní štít s nápisem DUHA...

Holič který plaval s reprezentantem panem Tondou, volal:

„A kdyby ten chlap, co mi přinesl tu šťastnou budoucnost, plaval tady se mnou, takhle bych ho potopil takhle! A až bych cejtíl že omdlívá, dal bych mu loknout vzduchu a pak zase pod vodu, takhle!“ a ukazoval, jak drží pana dirigenta za krček a topí jej. Ale před nimi plovla krásná tamburaška a postrkovala před sebou mandolínu a za ní se vlnil její dlouhý cop jako had.

Pak první cestující z potopeného prámu vystupovali z mělké vody a lidé na břehu jim podávali ruce. A čtyři tamburašky, když stanuly na pevném dnu, vylily ze svých nástrojů vodu a protože ztratily trsátka, drnkaly svými prstíky do strun a vystupovaly mělkou vodou z řeky, modelovány stříbrným světlem měsíce, a nemohly utajit krásné prsy a pevný břich, pak silné nohy a křehké kotníky. A tu chvíli začala pyrotechnická slavnost, ohňostroj, a lidé na břehu se nepodívali rachejtím a římským svíčkám které se rozprskávaly na vrcholu své balistické křivky a padaly v prskavkách všech barev do chladné trávy, ale podívali se krásným dívkám, které v řadě pochodovaly na místě v mělké vodě a stříkaly od kotníků stříbrnou vodu.

A dívky cítily, jak spousty očí se na ně dívá, ale ony se neměly za co stydět. Výpuly tím víc své hrudní koše, modelované přilepenými blůzičkami.

„Tohle je zlatej hřeb večera,“ řekl starý pískař.

Pak za keři vybuchly bengálské ohně.

Drogista, který instaloval pyrotechnickou slavnost, pobíhal po břehu a volal:

„To já, to všechno já. Pro plamen červený jsem použil stroncium, pro plamen zelený baryum, pro plamen růžový kalcium, pro plamen modrý měď a pro žlutý natrium.

To všechno smíchaný s chloridem draselným a sírou!“

Pan farář, který se díval dalekohledem na těla krásných dívek, řekl:

„Já vím že jste materialista-drogista. Ale lidičky!“ volal velebný pán a pořád držel dalekohled na očích: „Lidičky, ta krása není proti Bohu, naopak!“

4

Hostinský pokoj hotelu U černého koně byl vymalován bíle a nábytek byl taky bílý. Tři mosazné postele, dvě velké skříně, dva noční stolky a v oknech světle modré záclony. Dveře skříní měly skleněné výplně, za kterými byly světle modré záclonky stažené vprostřed bílou mašličkou.

Slečna Nadja vešla do pokoje a rozhlížela se. Za ní kráčely mokré cápoty jejích střevíců. Šňala ze zad krosničku, ve které byla mokrá reklama značky DUHA, kruh s výsečemi všech barev. Postavila tu reklamní desku k umývadlu, pak otevřela skřín, stáhla z postele prostěradlo. Pan Antonín Uhde, reprezentant Opory v stáří, stál v otevřených dveřích a zvědavě se díval na dívku.

„To je nápad!“ řekl, když Nadja vešla do skříně.

A kráčel ke druhé skříní a zanechával za sebou mokré šlépěje. Ale když chtěl otevřít druhou skřín, viděl, že je zamčená a v zámku není klíč.

„Asi toho svého šéfa nemáte moc v lásce, co?“ řekla Nadja ve skříní a přes pootevřené dveře přehodila podprsenku.

„Moc ne,“ řekl pan Tonda a otevíral šuplíky nočních stolků, pak poklekl a pátral pod postelemi.

„Já bych si to nenechala líbit! To máte takovou hroší kůži?“

„Jak dlouho děláte přednášky s tou Duhou?“ optal se.

„Dva roky.“

„Tak už byste měla vědět, jak se agenti s teplou vodou někdy zoufale nudí a že nejlepší obrana proti nudě je hec...“

„Jo, vy jste nudista!“ zvolala Nadja a vykoukla ze skříně a přes dveře přehodila kombiné a optala se. „Co hledáte pod těma matracema?“

„Vlásenku.“

„Tak proč si neřeknete...“ zasmála se a nastavila ze skříně hlavu a Tonda vytáhl z jejích vlasů vlasničku, ohnul ji, pak zastrčil ten drátek do zámku, díval se do stropu a citlivě poodmykal mechanismus a hovořil: „Víte, já už taky tak trochu musím dělat klauna... totiž, mezi námi... já už nemám tu sílu umět bezohledně házet živnostníky do penzí a jen z nich vyždímat prachy... Otvírat zámky, to není jen tak! Vaše nervy musí pokračovat až na samý koneček vlásenky... Víte, já už jsem zapomněl lhát...“

„A čím jste byl dřív?“ optala se Nadja a vystoupila ze skříně, obtočená prostěradlem.

„Čím...?“ řekl a díval se na postavu světlovlasé dívky, která stála uprostřed pokoje, vsunula ruku za prostěradlo stáhla si cosi až ke kotníkům a teď se narovнала a vyšla pochodem na místě z kalhotek, které vzala a přehodila přes dveře skříně.

„Co se na mě tak díváte?“ usmála se.

„Myslím, že jste krásná.“

„Co tím chcete říct?“

„Že jsem už zapomněl lhát, ale mi to nevěříte!“

„Věřím ale vám od pojišťovny? Když mi řeknete, že je čtvrtek, radši se podívám do kalendáře.“

„Slečna dostala mockrát přes prsty...“

„A do těla!“

„A hotovo!“ zvolal Tonda a otevřel dveře skříně, pak narovnal paklič zhotovený z vlasničky a podal tu vlásenku Nadje, která nastavila hlavu, a Tonda zastrčil vlásenku do jejích vlasů.

„Děkuju,“ řekl.

Když se vyzul a vstoupil do skříně, klopýtl o cosi.

„Je tady gramofon,“ řekl.

„Gramofon?“ zvolala Nadja, „aby tam tak byla deska!“

A vzala kufříkový gramofon a postavila na stůl.

„Kým jste byl dřív?“ optala se a otevřela víko.

„Pyrotechnikem,“ řekl Tonda ve skříní.

„A je tady deska! A co to je... pyrotechnik?“

„To je muž, který odjišťuje nevybuchlý třaskaviny, pumy, granáty.“

„Ale je tady Benjamino Gigli! A na jedné straně zpívá Ave Maria a na druhý... Santa Lucia! Škoda, že nejsem nevybuchlá puma!“

„Prosím vás, stáhněte mi...“

„Proboha! Snad ne spodky!“

„Ne, prostěradlo z jedné postele...“

„To jsem se lekla...“ řekla a dala desku opatrně na stůl. Pak přinesla ke skříní prostěradlo a zaklepala na pootevřené dveře a podala plátno. „Mně nahatý mužský připadají hrozně k smíchu, víte?“ dodala.

„Kde bydlíte?“ optal se ze skříně.

„V Libni. Ale proč?“

„Protože Žižkovu a Libni se vyhni.“

„Ale jsou tam nejhezčí holky!“

„Holky jo. Ale nejhezčí?“

„A kde bydlíte vy?“

„Všude. Mám oblastní jízdenku, a když skončí můj pracovní tejdén, kterej trvá čtyři dny, jezdím rychlíkem tak dlouho, až se zase někde ubytujem...“

„To je krásný...“

„A vy taky,“ řekl Tonda a vystoupil ze skříně zahalený do prostěradla.

„Ave!“ zvedl ruku.

„Maria,“ dodala Nadja a zvedla desku, nasadila ji na gramofonový talíř, pak chtěla natáhnout péro, ale klikou točila naprázdno.

„Je stržený péro,“ řekla zklamána.

„Co mi dáte, když Benjamino bude přesto zpívat?“

„Malou přátelskou hubičku, přátelský políbení.“

„Není to moc, ale budiž.“

„Malý ryby taky ryby. Ale vy bydlíte v rychlíku? To jsem ještě neslyšela. Jak vám doručují poštu?“

Tonda utáhl jehlu a nasadil zvukovku na začátek desky, pak usedl na židli, položil prst na vinětu His Master's Voice a ukazovákem roztočil desku a staromódní orchestr hrál předeheru.

„Vařila myšička kašičku!“ zvolala Nadja a posadila se na roh stolu, „ale že bydlíte v rychlíku? Co by tomu řekl váš tatínek?“

„Dal by mi svý požehnání,“ řekl Tonda, „protože přesně opakuju to, co Osud udělal z mého otce, který byl přednostou stanice, ale když jednou zjistil, že ho jeho manželka, jako moje maminka, podvádí, odstěhoval se do vlaku...“

Benjamino naplnil bílý pokoj tučným hlasem:

„O dolce Napoli, o suol beato, dove sorridere volle il creato...“

„To je smutný,“ řekla Nadja.

„Otec, když skončil službu, vlezl do prvního vlaku a přijel, až zase službu nastupoval. Tak deset let...“

„A pak...?“

„Pak se zastřelil v kanceláři. Vysvlíkl se do naha, a kam dosáhl, celý se potiskl všemi možnými razítky. Když tam vtrhli, ležel na koberci a vedle něj ležel maličkej revolver s perlet'ovou rukojetí...“

Benjamino Gigli radostně zpíval:

„Tu sei l'imperio, de l'armonia, Santa Lucia, Santa Lucia!“

Nadja se naklonila, pan Tonda zvedl hlavu, ukazovákem dál roztáčel gramofonovou desku.

A dva lidé v prostěradlech se políbili.

„Jedeš z tý višně!“ vykřikl pan dirigent a stál ve dveřích v jedné ruce třímál láhev sektu a ve druhé ucho proutěného košíku, z kterého trčely tři hrdla láhví.

Gramofon přestal hrát.

„Já myslela“ řekla Nadja a zatukala Tondovi na čelo, „že tady má hájovnu, ale von tam má zatím myslivnu!“ a ukázala na Tonda, „spravil přetržený péro metodou: Vařila myšička kašičku!“ a ukázala prstem, jak gramofon může hrát.

„To je dobře,“ zvolal dirigent a postavil košík na stůl a stáhl ubrousek, „lidi, je tam měsíčná noc a uděláme si tady piknik. Nadjo, připravte skleničky, jsou v košíku! Kde jste se převlíkli? Aha! Ve skříní. Dala se do mě zima z tý koupele,“ volal pan dirigent a jeho hlas duněl radostí, když vešel do skříně, „na gramofony mám špatný vzpomínky!

Přijdu ke kováři v Unhošti, ten krájí bůček a děti jsou kolem gramofonu a zpívají s ním: Teče potůček bublavý, pospíchá ku lesu - a jedno dítě běhá pro pivo a kovář taky zpívá s dětmi a gramofonem Teče potůček bublavý... - a já do toho vykládám o výhodě penze, pak píšu přihlášku a kovář zpívá s dětmi a gramofonem: Dobrou noc mlko má, dobrou noc ti vinšuju... - a jde pro prachy, a když je přinese, tak báb ho! Vyskočilo péro z gramofonu, naflákalo nám všem po hubě, mě mrsklo pod krk, podívejte se volal radostně pan dirigent a vystrčil ze skříně hlavu, zdvihl bradu, „celej rok jsem tam měl prouhu jak hrdlička, že jsem nosil radši šálu. Dejte mi taky prostěradlo!“

Nadja stáhla z postele plátno, přehodila je přes dvířka skříně, odkud duněl dirigentův hlas:

„Nebo hodinář v Mělníce! Sjel mi do přihlášky jak po másle a podávám mu tužku k podpisu, a kluk jedna pitomá, učedník! Jak dával péro do pendlovek, vyskočilo, smetlo ze stolů všechny kolečka a hodinky, roztrhalo přihlášku a lítalo vzduchem dílny a uklidnilo se až v otevřené skříně s náhradními kolečky... A hodinář zrušil svou šťastnou budoucnost! A když jsem druhé den šel na vlak...“ řekl pan dirigent a dodal, když vystoupil ze skříně zahalený v prostěradle, „kouknu do dílny a hodinář a učedník pořád ještě lezli dílnou po čtyřech a sbírali a hledali zakutálený kolečka a šroubečky!“ volal a šel a otevřel obě okna a do bílého pokoje se vdouvaly modré záclony a proudil teplý vzduch.

„Jste jako Říman,“ řekla Nadja.

„Jak římskej žebrák. A vy? Jste, jak bejvají Římanky na lékárnách!“ řekl pan dirigent a vzal láhev sektu a uvolnil na zátce drátěný košíček.

„Na lékárnách?“ optala se Nadja.

„Na lékárnách!“

„Už jsem se lekla, že na lékárnách...“

„V jedný ruce misku, ve druhý hada.“

„To jsem ráda. A co pan Tonda?“

„O toho už se bere spolek na ochranu zvířat taky, protože je čilej jak uvázaný volí. Zašit ho do kravský kůže a nechat znovu od bejka přehoblovat!“ zvolal pan dirigent a pomalým pohybem palce uvolnil zátku a mocný šumivý proud vytryskl z hrdla láhve a stříkal Tondovi na hlavu.

„Šampon na vlasy,“ smála se Nadja.

„Pardon,“ omlouval se dirigent, „nějak ten Château Mělník bunzíruje!“ a lil do skleniček.
„Blbý vtipy,“ nadával pan Tonda a na půl tváře se zlobil a na půl smál.
„Na co se napijeme?“ optal se pan dirigent a mocným pohybem na kroužcích odsunul záclonu, ukázal sklenkou na visící měsíc nad náměstím, „na krásnou noc!“
„Ať se hejbaj kšefty!“ řekla Nadja.
„Na skvrny, který nelze vyčistit bez porušení podstaty látky,“ dodal Tonda.
„A ještě zaťukat na centrálu,“ řekl dirigent a zacinkal sklenkou na hrdlo láhve.
„A dívat se do vočiček!“ mrkala řasama Nadja.
A vypili do dna.
Nadja nalila znovu.
„Ať se hejbaj kšefty, správně!“ posadil se dirigent, „ale jaký? V tom našem pojišťování se smráká. Za dobro, který přináším živnostníkům, naraříči na vás gramofonový péro, péro z pendlovek? A na tom prámu mít ten holič v ruce břitvu, neubráním se.“
„Pojišťovák do baráku, klacek do ruky!“ usrkla Nadja zlatistý nápoj.
„Tak a teďka, babo, rad“, pan dirigent ukázal na Nadju. „Já mám hlad!“ řekla.
„V košíčku je moravský maso. A ty, Tondo, zahraj!“ poručil dirigent.
Pak staromódní orchestr, roztáčený prstem reprezentanta Opory v stáří, zahrál předeheru a Benjamino nasadil: „Ave Maria...“
Nadja zapíjela uzené maso sektem a radila:
„Tak jděte od toho. Zkuste lidem prodávat věci denní potřeby. Založte družstvo - Funerální plastiku.“
„Jak si to představujete?“
Nadja si utřela rty a vešla do skříně a zavřela za sebou dveře. Pak zaťukala.
„Dále,“ řekl dirigent.
Nadja vyšla, uklonila se a řekla:
„Vašnosti, jsem reprezentantka Funerální plastiky, jaký byste si přál pomník na hrob, ve kterém jednou spočinete k věčným spánku? Nevíte? Tak prosím, družstvo Funerální plastika myslí za vás. Tady je album. Račte se podívat... Je libo tady pomník se dvěma holubičkami, z nichž jedna je zobáčkem vzhůru? Nebo tenhle pomníček s plačícím andělem?...“
Pan dirigent přistoupil k dívce a dodal:
„Výborné...! Ale ruku si dejte na srdce, to zvýší účinek na klienta. Tak...“
„Anebo byste si přál na pomníku umělecky udělaný strom s jednou haluzí ulomenou?“ hovořila Nadja s rukou na levém prsu.
Benjamino volal s ohromnou citlivostí: „Sancta... sancta!“
„Anebo, vašnosti, máte vlastní představu, jak by měl vypadat váš pomník? Nuže, Funerální plastika jej udělá podle vašeho přání a nákresů...“, přesvědčovala Nadja překvapeného pana dirigenta, který ji vzal za pravou ruku.
„Nebudte toporná, trochu víc přirozenosti do gesta... tak je to správné... volnou rukou udělejte pohyb oslovující samotný nebe. Budete ohromná reprezentantka... hypnotizérka očima a gestem...“
„Už je dopito,“ řekla Nadja a rozházela pozici.
„Načněte si whisky,“ řekl pan dirigent a v prstech si stiskl kořen nosu u očí, jako by si nasazoval skřípec, „ježíšmarjá!“ zvolal a dál si prsty tiskl na koutky očí, „z toho by se daly vytřískat prachy! A zaměstnání deseti sochařů! Rozjeli bysme to na třicet procent. A klienti by se dali zjistit podle úmrtního oznámení.“
Nadja obejmula stehny láhev whisky, a než vytáhla zátku, řekla:
„Úmrtní parte je trochu pozdě, za tuzér vám každé zřízení v nemocnici řekne, kdo je na umřítí.“
Pak přivoněla k hrdlu. „To je samec!“ pochválila.
Benjaminův hlas zvadnul, Tonda třepal rukou a prokrvoval si ztuhlé prsty.
„V košíčku jsou štamprata,“ řekl dirigent.
„Ty budou pro vás, já budu pít z těch větších skleniček,“ řekla Nadja.
Tonda otočil desku a znovu roztácel: „O dolce Napoli, o suol beato...“
„Tondo, dělá to moc randál!“ zvolal dirigent.
„To nic, já miluju zpěváky,“ řekla Nadja a šla ke skříně a vrátila se s mokkými ponožkami.
„Dáme tam tlumítko,“ pravila a do zvukovodu zastrčila pánské ponožky a hlas Benjaminův se cedil skrz mokré fusekle:
„...tu sei l'imperio, de l'armonia...“
„Nebo zkusit kšeft s obrazama,“ řekla Nadja se sklenkou na spodním rtu.
„Dejte pokoj s obrazama!“ vyskočil dirigent a oběma rukama se bránil, „s vobrazama chcipl pes. Lidi mají plný pokoj vobrazů. Kam se podíváte, samý vobrazy. A v aukcích? Nic nekleslo tak jako vobrazy. Vždyť za několik desítek tisíc korun můžete mít dneska vlastní galerii. Vsadte se, vo co chcete, že Funerální plastika bude to vono!“
A rozběhl se a vyskočil, v letu se otočil a posadil se na bílé futro okna a s rozkoší se zadíval na modrounečké nebe, zdobené bílým měsícem, potom se díval na morový sloup, který se zvedal z náměstí jak černý gejzír, nesoucí na svém vrcholu zlatou sochu Panenky Marie... A pak se zadíval na kašnu, ve které se třepotala stříbrná voda, ze které tryskal stříbrný kolmý pramínek a vznášel a pohrával si s pinpongovým míčkem, který se, když spadl, skulil do sítě nasazeného na hubici ramínku tak, že míček byl znovu nesen na vrcholek vody...
„Já ale vzhledem k myšlení nechodím po rukách,“ řekla Nadja a nalila si destilát.
Když dopila, vydechla tak, až ji brněly rty. Benjaminův hlas skomíral v mokkých ponožkách:
„Santa Lucia, santa Lucia!“

Nadja zdvihla prst, vešla do skříně, pak zatřukala.

„Dále,“ řekl pan dirigent.

Dívka vyšla z bílé almary, uklonila se.

„Předsedo! Jak víš, přešla moc na vás a s ní i kulturní povinnosti. Jinačí doba, jinačí náměty! Malíři dělají teďka pro vás. Tady v místnosti závodní rady má viset obraz. Přeješ si Partu pracujících horníků nebo Svačinu v ocelárně, nebo Odpich na martinských pecích?“

Pan dirigent seskočil z futra okna, když došel k Nadje, pošeptal:

„Báječné..., ale teď zas strohá, skoro imperativní gesta. A hned se rozhlížet po zdi, kam ten obraz pověsit... Tak tou rukou jakoby diktovat... Kulturní povinnost! Jen pokračujte... dál...“ dirigoval pan dirigent rukou, nalil si trochu destilátu a lehce si vyplachoval ústa. Pak vzal ručník, lehl si na postel a zakryl si ručníkem tvář. Nadja se napila, dala před ústa dlaň a voněla ke svému dechu.

Poklekla u postele a šeptala do ucha dirigentovi:

„Teďka jsme na vesnici... Řediteli! Do novejších nádob se stáčí nový víno. Tak do nového státního statku patří fungl nové vobrazy. A nový umělci už je namalovali. Kam byste tak myslel, že pověsíte obraz Rozvorávání mezi nebo Kombajn v moři žita?“ šeptala dívka.

Tonda podřepil vedle Nadji, které se shrnulo prostěradlo, a díval se na dívčiny rty.

„To by se mohlo jezdit autem,“ pokračovala, „už mít s sebou desítky hotovejších obrazů a hned mít s sebou kladívka a kramlíčky a skoby... Řediteli, poradte, kde to bude viset? Tady, tamhle nebo jak? A mohla by z toho bejt celostátní akce!“ řekla Nadja a optala se sama sebe, „anebo nebylo by lepší hnát to přes nějakéj výtvarnej spolek? Bylo by razítko! Mohlo by se platit i složenkou...“

Zdvihla se, chvíli klečela na čtyřech.

Pak se postavila, upravila si prostěradlo a nalila si sklínku.

„To vám to pořád tak chutná?“ optal se Tonda.

Vrtěla záporně hlavou a řekla:

„Jo.“

„Měla byste se trochu držet!“ řekl Tonda.

Přikyvovala celým tělem a řekla:

„Ne.“

Pan dirigent ležel na posteli, ruce rozhozené, přes obličej ručník.

Nadja položila prst napříč úst.

„Tonánku,“ řekla, „chtěla bych si odskočit jako žena.“

„Půjdete na chodbu, pak je jeden pokoj, pak ještě jeden a pak je to, co hledáte,“ ukázal skrz zdi.

Když vyklouzla na chodbu a zavřela dveře, oknem na konci chodby se řinulo měsíční chlórové světlo, které dávalo vyniknout profilu obrovského proutěného dětského kočárku na spirálách ocelových per. Kráčela do šikmé bílé krabice měsíčního světla, opřela se o dno kočárku, a když se péra jen lehce prohnula, posadila se na jeho dno, pak si lehla a ruce a nohy jí visely jak z maličké vany. Rozhlížela se a viděla, jak druhé okno osvětluje schodiště a měsíční světlo ozařuje umělou palmu na vysokém soklu. A když se podívala tam, odkud přišla, viděla stříbrnou šikmou hůlku, která pramenila z klíčové dírky pokoje.

Tiše se vyhoupla, pak poklekla a nasadila si klíčovou díрку na oko.

Viděla do pokoje, který rovněž byl celý bílý, viděla, jak před postelí stojí mladík přepásaný ručníkem a v peřinách je nahá dívka, která si oběma rukama drží tyrolský klobouček.

„Sundejte si ten klobouk,“ řekl mladík a poklekl na pelest. „Ne,“ bránila se dívka, „byla bych nahatá, kdybych si sundala svůj klobouček.“

„Sundejte si ten klobouk,“ prosil mladík a poklekl oběma koleny vedle polštáře.

„Kdepák, to bych ztratila sílu nad sebou, ten klobouk je jak mamčin prstýnek,“ řekla dívka a jednou rukou přidržela ten klobouk a druhou rukou zhasla vypínač. Nadja položila ucho na výplň dveří.

„Tak tohle měli poličino i na mě,“ zašeptala.

A tichounce odešla bosýma nohama po kokosovém koberci a vešla do svého pokoje.

„Kdo to tam je na pokoji?“ optala se. „Viktor, taky reprezentant,“ řekl Tonda.

„Viktor? Neměl se jmenovat Fik Tor? Ale víte co? Tonánku, pojdte a zaboucháme mu na dveře!“

Dirigent se zvedl, strhl ručník a spustil nohy z postele:

„To je vono!“ řekl a postavil se, „ale vy, ženská! V pátek máme taneční hodiny u Němečků na Vyšehradě. Přijďte tam. Pohovoříme si o tom. Jak ty pomíky, tak ty vobrazy skrývají reálnou naději... Tondo! Půjdeš a zatlučeš Viktorovi na dveře!“

„Já vím, a von mi dá do nosu!“

„Povídám, jdi. Necháme votevřené dveře, a když vyběhne, tak vklouzneš zase sem. Umíš ještě běhat?“

„To jo, ale dveře nechte otevřené, Nadjo!“

„Prosím vás...,“ udělala oči Nadja přes okraj šampusové sklenky, ze které pila whisky.

Tonda vyšel na chodbu, dlouhými, čapími kroky kráčel ke dveřím Viktorova pokoje, otáčel se a spokojen viděl Nadjinu hlavu i pana dirigenta vykukovat ze dveří.

Pak zatloukl pěstí na dveře.

A položil ucho na výplň a naslouchal. Pak zabouchal znovu.

Viděl, jak Nadja i dirigent natahují z pokoje krky a Nadja pěstičkou ukazuje, aby zabouchal pořádně.

Zatloukl do výplně, když se dveře prudce otevřely a Tonda zabušil Viktorovi na čelo a otočil se a utíkal k osvětlené

škvíře svých dveří, které se ale zavřely, a Viktor mu dával kopance do zadku.

Ted' stiskl Tonda kliku, ale dveře byly zavřené a Viktor jej srazil posledním kopancem na kokosový koberec.

Dveře se otevřely a Tonda vpadl do pokoje. Vyskočil, přibouchl dveře a otočil klíčem.

Pan dirigent zase ležel s rozhozenýma rukama na zádech v posteli a ručníkem přes obličej. Nadja zmizela, ale zřejmě byla ve skříni, odkud zazníval její smích a pěstičky, kterými bušila do zadní stěny.

„To jsou tedy blbý vtipy,“ řekl Tonda a nalil si whisky.

„Utrpení je cesta k moudrosti,“ zvedl pan dirigent ručník nad ústa a zase si je přikryl.

„Ten rošťák hrával fotbal,“ řekl Tonda, když dopil.

„Co tě nepálí, nehas,“ řekla Nadja ve skříni a dodala, „stálo napsané na jedný hasičský zbrojnici.“

„Kdo to zamkl?“ hřímal Tonda, „visel jsem tam na klíce jak svatej Václav!“

A přistavil židli k umyvadlu, vystoupil na ni, vyhrnul prostěradlo a díval se do zrcadla.

„Prosím, budu mít pěkný modřiny,“ řekl.

„Dámy a pánové, na modřiny používejte s úspěchem odbarvovač značky DUHA,“ zvolala Nadja a vyběhla ze skříně a odemkla a vyšla na chodbu. A vrátila se s ohromným proutěným kočárkem, rozběhla se, skočila, prostěradlo se jí svezlo, ale Nadja se otočila ve vzduchu a padla na záda do kočárku, ruce a nohy jí visely a kočárek popojížděl smíchem, kterým se otřásala.

Dirigent si strhl ručník z očí.

„Prosím, už mi to fialoví,“ lamentoval Tonda.

Nadja si opřela lokty a třepala hlavou.

Když odházela z očí slzy a zadívala se na stojícího muže na židli, jak se otáčí a dívá do zrcadla na svoje tenké nohy, vykřikla ječíc smíchem:

„To tam budou, Tonánku, skvrny, který nepůjdou vyčistit bez porušení látky. Vyříznout jediné kudlou! Na chirurgii!“ a zlomila se a ruce jí opět visely a kočárek popojížděl smíchem.

Tonda slezl, otočil kohout vodovodu, nabíral do dlaně hrsti vody a tiskl si je na zadek.

„Kdo mi to spískal, kdo!“ volal.

„Já jsem to vymyslel,“ řekl dirigent, „to máš za toho holiče, kterýhos přivedl na ten prám.“

„Ale kdo zamkl, kdo?“ narovnal se Tonda a tvář se mu zkrivila.

„Já,“ zvedla se Nadja, „co se miluje, rádo se škádlí!“ zvolala a zhroutila se smíchem do kočárku.

Tonda otevřel dveře a vytlačil kočárek i s Nadjou na chodbu a pustil kočárek po schodech dolů. A kočárek poskakoval ze schodu na schod.

„Budu koktat!“ vykřikla Nadja.

A kočárek narazil na stojan a umělá palma spadla na podlahu a otřásla hotelem. Tonda vklouzl do pokoje a zhasl.

Dirigent šel po špičkách k oknu, vyhoupl se na futro a přes střechy se díval do polí, kde v dálce pracovala mlátička pod sprchou reflektorů, na válu stála ženská s hlavou zamotanou do plachetky a brala snopy, které jí podával ze žebříňáku chlap v bílé košili, a ta ženská strkala to obilí do útroby stroje, ze kterého se prášilo. A fuker, vyváděný dlouhou rourou, metal do osvětleného vzduchu plevy, zlaté plevy, které sršely do dálky hnán rychlostí a dávaly té noční směně fantastický detail. Opodál se vršil stoh slámy, ve kterém stáli dělníci a dělnice až po pás a podávali vidlemi slámu výš a výš... Pak muž v bílé košili podal poslední snop, a když jej mlátička zpracovala, najednou rachotila tak nějak zvesela, naprázdno, jako by byla ráda, že si trochu odpočinula zrovna tak jako ta ženská, která vystoupila pod reflektor, odmotala zaprášenou plachetku a zhluboka vydechla a napila se ze zelené láhve piva...

„Někdo jde dolů,“ zašeptal Tonda a pootevřel dveře. Viděl, jak z pokoje vedle pokoje Viktorova šel stařec se svíčkou v prstech, pak scházel po schodech, posvítíl si na Nadju, rozhalenou a spící v kočárku.

Pak stařec stoupal a šlapal do světla svíčky a vracel se nahoru. Vrtěl hlavou, a než vstoupil do svého pokoje, zašeptal:

„Tak velký dítě.“

Nad městečkem visel měsíc a v kašně si pohrával vodotrysk s bílým pingpongovým míčkem...

5

Za rozcestím okresních silnic stál vůz. A před koněm klečel mužský v kožených rajtkách a krejčovským centimetrem měřil tomu koni obvod kopyt, pak šířku v prsou, potom výšku nohy od kolena ke kopytům. A všecko si zapisoval do notejsku.

Za pangejtem stoupala cestička k domku a u toho stavení stálo lešení a za lešením byla bílá zeď a na té zdi byl emailovými barvami vymalován obrovský kůň a tomu koni chyběly přední nohy. Na tom koni seděl v podvlíkačkách jezdec a tasil zahnutou šavli.

Mužský v rajtkách, když si zapsal všechny míry, řekl:

„Tak, a bude to natur.“

Dva reprezentanti Opory v stáří, kteří přijeli autobusem, se divili.

„To chcete ušít tomu koni kalhoty?“ povídá pan Bucifal.

Mrňavý kočí ukázal bičem na stavení.

„Tak tohleto má bejt můj Fuksa? Náko se mi to nelíbí!“

„Umocnil jsem to,“ odpověděl mužský v rajtkách.

„Ale můj Fuksa je krásnej belgickéj kůň,“ řekl kočí a popleskal valacha, „ale támhle na tý zdi, to je hajtra, která courá břicho po zemi. Jak náká lasička! Kdepak Fuksa!“

A vyplil se a zapráskal bičem a belgický kůň zalehl do postraňku.

„Blbouni!“ vykřikl muž v rajtkách, „dyk to maluju jen a jen kvůli vám! Vyříd' všem kočím a šoférům, že jsem to udělal

proto, aby se měli už z dálky na co koukat. A večer že svatej Václav bude vosvětlenej zespona jak Hradčana!“

Kočí se otočil a šel pozpátku a ukazoval bičem:

„Jakejpak svatej Václav? Vždyť ten tam vypadá, jako by utekl z Beřkovic!“

„Jsem na dobrý cestě,“ řekl muž, „kdyby se ta moje malba tomu kočímu líbila, asi by ty moje malby nestály za nic.“

„Vy jste pan Nulíček,“ řekl pan Bucifal.

„Jo.“

„To je fakt,“ řekl pan Tonda Uhde.

„Tak my jsme reprezentanti živnostenské penze. Psal jste nám, že máte zájem, tak jsme tady.“

„Jo, jen pojdte dál,“ řekl pan Nulíček, a když vykročil, na nártu holínky se mu zatřpytila zaschlá krev.

Na dvorku visela na ráhnu rozpáraná koza a měla skleněné modré oči a z nosu jí kapal rosol. Obrácená kůže trčela na plaňkách v plotu a obšívaly ji zelené a zlaté mouchy. Několik slepic tahalo a napínalo po dvorku zahnědlá střeva.

Starý, poloslepý pes zvedl v koutě nohu, jako by hrál na housle a dlouze močil.

„Pánové!“ zvolal pan Nulíček.

„Co je?“ polekal se an Bucifal.

„Víte, co jednou musím namalovat? Poslední soud všech bílejších koz, co jsem kdy podříz! Ale kde seženu tolik běloby?“

„Až budete členem Opory v stáří,“ řekl pan Tonda, „můžete dostat mimořádnou výpomoc.“

„To rád slyším,“ zjihnul pan Nulíček a vytáhl z holínky řeznický nůž a okrajoval si záděry, „protože to bych měl celý život jezdit na kole a křičet: Kůžéééé Ale pěkně vobraz by to byl, už je ve mně. A ten vobraz se bude jmenovat:

Poslední soud koz. A já budu v něm stát uprostředka s tímhle nožem.

Pánové, s jakou chutí já zarycnu takový kože do krku nůž! Ale jako kůžičkář, jsem živnostník?“

„Ano,“ řekl pan Bucifal, „je to radikovaná živnost.“

„Tak to je radostný poselství,“ pravil kůžičkář.

„A tyhle ty malby taky,“ řekl pan Tonda.

A všechny stěny chlívků, kůlen i stavení, všechno bylo pomalované emailovými barvami a jeden obraz přecházel v druhý, aniž s ním souvisel.

A kůžičkář stál vedle pana Tondy a krmil se jeho obdivem.

„To všechno vy?“ optal se reprezentant.

„Jo,“ řekl pan Nulíček a dál se radoval nad svými obrazy, které viděl zrcadlit se v nadšení svého hosta. A po stěnách kůlen se rozrůstala zeleň a kapradiny a přesličky, mezi nimi běžela nahatá ženská s vlající hřívou vlasů, ze zad jí trčel řeznický nůž a ve větvích nad ní se smál vousatý muž a ohýbal mosazný drát a z kopce sjížděly děti na mandlu na válení prádla a vychrtlý mladík chodil bosky ve střepinách a vedle něj stála dívka a v prstech držela koňskou lebku...

„Opravdu! To všechno vy?“ divil se Tonda.

„Já,“ přikývl kůžičkář a nespustil z reprezentanta oči.

Pan Tonda vystoupil na žebřík, aby viděl i ty malby, které zacláněla stříška verandy, a když se podíval do dvorku a viděl tu staženou kozu, slepice, jak se do čtyř světových stran tahají o její střevo, když viděl staršího psa, který ještě pořád močil a zadní nohu měl zdviženou, jako by hrál na housle, a pak uviděl otevřený záchod a po vnitřních prknech namalované zrzavé opice, magoty a paviány, jako by malíř namácel štětec v obsahu toho záchodu, panu Tondovi se zatočila hlava a nestačil seběhnout po šprycích, ale po zádech sjel kůžičkáři do náruče, ten položil mokré rty na reprezentantovo ucho a pošeptal:

„To jsou variace na snáře a moje snění.“

„Kde se to ve vás bere?“ optal se Tonda.

„Je to ve mně jako v koze.“ řekl kůžičkář, „protože podle snáře zabité rodiče viděti znamená štěstí, ženu svou mrtvou radost, šílenství vdavky a vztekem uchvácen býti štěstí po celý rok...“

„Jaký máte vzdělání, prosím?“

„Dvoutřídka,“ řekl kůžičkář a radoval se, když pan Bucifal chodil kolem pumpy, kde na skružích chodil nahatý mužský a měl na přirození pověšený klobouk, zatímco šest nahatých ženských se vesele válelo v hnoji.

„Co to je?“ řekl pan Bucifal.

„To bych taky sám rád věděl,“ řekl pan Nulíček a pozpátku vyšel na schody, dal ruku za záda a otevřel dveře na verandu, „to pravý ale teprve přijde,“ zvedl prst a nechal reprezentanty vejít a zase se nepodíval na jediný svůj obrázek, ale vykládal:

„Tohleto je, pánové, variace na ty drahý lidský ručičky, ty drahý lidský ruce! Tady jede vlakem kluk za holkou a veze jí kytku růží. Tady ho vidíte, jak stojí, jednou rukou se drží rukojeti vagónu, ve druhý třímá kytici. A tady seskakuje, ale noha, jak vidíte, se mu smeká a mladík padá pod kola. Tady prosím, jedno kolo mu ujelo tu ruku, ve který drží ty kytky. A jeho snoubenka, jak vidíte v pozadí, zvedá ruce! A tady ta ujetá ruka se zakutálela za koleje. A tady vidíte, jak mladík tou rukou, která mu zbyla, jak šáhl pro tu ruku, která pořád drží tu kytku. Ale vlak pořád ještě jede, a tak to další kolo mu ujelo tu ruku, co držela tu první ruku, co držela tu kytku... A tady vidíte, jak ten bezrukej mladík se posadil, a stupátko, protože vlak dojížděl, to stupátko mu rozbilo hlavu a von se kácí... Patnáct vobrázků, tak jak jsem to viděl na nádraží, patnáct variací na ty drahý lidský ručičky...“

Volal kůžičkář a nabíral posilu v očích svých hostů a otočil se a couval ke dveřím a stiskl kliku a zády strčil do dveří, které se rozletěly, a šikmý tunel světla oslepil reprezentanty.

„Tady je kuchyň, pánové,“ volal a vcouval do místnosti kůžičkář, „a tady už máme pomalovaný všechno, nejen stěny a strop, ale i skříně, a nejen zvenčí, ale i uvnitř.“

A zdi kuchyně se leskly jak sluj. Smutní mužští líbali těhotné ženské, v pozadí se trkali bílí volí, nad postelí mladá žena klečela a prala ve vodě potoka dršťky a podle vrbiček ujížděl muzikant a přes ramena měl řemenem připoutaný

helikón...

„Tady si račte všimnout týhle kredence, tady výjevy pokračují přes hranu dovnitř kredence a z kredence naopak zase ven,“ usmíval se pan Nulíček.

A pokračoval:

„Tak tady v té kredenci jsou variace na neštěstí variace dotaženy do smrti!“ zvolal a oběma rukama ukazoval do kredence, „tady, jak vidíte, je cikán, jak na martinkách dělá odpich pece. „A tady, prosím, ten cikán se řítí do fany, do vroucí voceli, protože klopetnul o kastl. Tady vidíte, jak jeřáb jede s fanou, ale na dně je namalovanej ten cikán, tady vidíte, jak se vocel stáčí do ingotů, ale v každým ingotu je ten cikán. A tady, jsem z každého cikána v tom ingotu nechal ve valcverku vyválet cágle... a v každý cágli je pořád celej ten cikán! A tady vidíme, z těch cáglí je vyválenej plech, antikorovej plech, a v každým plechu je pořád ten cikán celej, a z toho plechu jsou nalisovaný lžíce a nože a vidličky, a jak vidíte, v každý tý vidličce a v každým tom noži a lžičce, všude je nakreslenej ten cikán, kterej se na začátku zřítíl do tavby..., a tak cikán v přiborech šel do cel ho světa, všude ho byl kousek, ale já jsem ho v každý tý lžici nakreslil celýho, no...“, řekl kůžičkář a dál se díval do očí svých hostů, kteří oddychovali a tuhli.

Pan Nulíček poklekl vedle postele, pak si lehl a zasoukal se do skříňky pod dřezem, jen mu čouhaly kožené rajtky a holínky zkrvácené v nártu.

„Tak jak to bude s tou penzi?“ optal se.

Pan Bucifal poklekl a viděl, že pan Nulíček má ve skřínce štěteček a misku s tuší a kreslí uvnitř na stěny figurky.

„Pro vás by byla tak nejlepší pátá třída, to byste měl penzi tak asi jedenáct set,“ řekl.

„Tak jen mě zapište“ zaduněl kůžičkářův hlas.

A pan Bucifal položil aktovku na peřinu, dal na podlahu blok s přihláškami, upravil kopírovací papír a psal jméno a příjmení, třídu penze, adresu a potom vynásobil částky a podškrtnl výsledek.

„Pane Nulíček,“ řekl pan Tonda, „pane Nulíček, nedělejte tu pojistku, je to podvod.“

„Co je?“ vysoukal se kůžičkář.

„Podívejte se, to není pro vás, ta penze..., protože byste si musel zakoupit dvacet let nazpátek, abyste bral těch jedenáct stovek..., a to jsme vám neřekli, pane Nulíček, kupte si radši barvy a malujte,“ domlouval Tonda.

„Ale to bych pak měl celej život jezdit po kraji a křičet: kůžééé? Když mají dělníci penzi, tak proč ji nemá mít každý!“ volal pan Nulíček, „a co vám je do toho! Tady váš kolega to se mnou sepisuje, vy ne!“

„Ano,“ pravil pan Bucifal, „tady máte tužku a...“

A tu se odvalila peřina, aktovka se svezla a z postele se vyhoupla stařenka v teplácích, rovnou zvedla blok s přihláškami, vytrhla několik listů a trhala je na kousky a sypala na klečící reprezentanty.

„To je moje maminka,“ řekl kůžičkář, „to je moje Múza, která mi dává nápady, podle kterejch já maluju.“

„Těší mě,“ řekla stařenka a podala ruku panu Tondovi, „kdepak pojistku! Dyk nemáme ani na barvy! Ale pojdte se podívat do pokoje, tam máme specialitky,“ řekla a zavěsila své moudré oči do očí pana Tondy a couvala, nahmatala kliku a otevřela dveře do pokoje, pak kráčela k manželským postelím, kde nebyly ani peřiny, ani matrace, ale od pelesti k pelesti byly vyrovnané skleněné tabulky, které tvořily tlustou skleněnou knihu.

„Tohle je malba na skle a rozkoš vidět, jak můj syn štětečkem maluje obrazy na druhou stranu tabulky, jako když kocourek šáhá za zrcadlo,“ hovořila a dívala se panu Tondovi do tváře a po paměti listovala v těch skleněných stránkách, které skřípaly, jak se sklo drtilo v hranách. „Tak třeba tady, jak vidíte, je namalovanej svatej Augustin, jak jede na kombajnu mořem žita. Ale jak tak na vás koukám, jste spíš pro náboženský motivy, co?“ Zasmála se. „Tak tady to máme,“ zvolala a jen olízla očima tu skleněnou knihu, už se zadívala upřeně na pana Tonda, „tak tady jsem vám vytáhla situaci, jak svatýmu Angelovi padají růže z úst. A tady zase je ten malér, co se stal svatýmu Bernardovi, kterej omylem při večeři Páně vypil z kalichu pavouka a kterej mu zase živoucí vylezl nazpátek z úst..., chudák pavouček! A tady je něco... Hej, vy tam!“ vykřikla stařenka, ale dívala se dál panu Tondovi do tváře, „vy ancikriste! Pojdte sem!“ a dívala se do Tondy dál. A z kuchyně vešel pan Bucifal.

„Máte ještě maminku?“ optala se stařenka.

„Mám,“ zašeptal pan Bucifal.

„Tak vidíte,“ pokračovala a dál se dívala Tondovi do očí, „tady je sen, kterej měla maminka svatýho Dominika, sen, ve kterým snila, že porodila černobílé skvrnitýho psa, kterej pochodní ozářil svět... To je propracovaná práce na skle, co? A vaše maminka taky o vás snila, jakou úlohu budete hrát v tomhle světě, ale jistě se jí ani ve snu nezdálo, že by porodila podvodníka, jak se jmenujete?“

„Bucifal.“

„Takový pěkný jméno,“ řekla, „ale jděte od toho, dokud je čas, než skončíte v kriminále.“

„Jestlipak už jste něco prodali?“ optal se pan Tonda.

„Jo,“ řekla a drkla do dveří, které se zavřely.

A na dveřích visel rozepjatý plechový Kristus, žluté tělo a přes bedra pruhované plavky.

„Přehnali jsme to trochu,“ řekla po chvíli, „teď to vidím! Tam na rozcestí visel plechovej Kristus, ale čas ho vohryzal. Tak si obec vzpomněla, že jí to přijde lacinějc, když to zadá nám. A já jsem hned věděla, že ten Kristus bude žlutej jak housátko a že bude mít plavky v národních barvách, takovou trikolóru. A když nám dali zálohu, šli jsme do města ke klempířovi, vybrala jsem si mrňavýho učně, povalila jsem ho na plech, roztáhl ruce, obkreslila jsem ho tesařskou tužkou, pak jsme to vystříhli, za dva dny už visel na rozcestí. Jenže jsme to trochu přetáhli. Za šest dní celkem šest havárií, jak to strhávalo voči řidičům. Hlavně ty plavky. Tak jsme zase Krista sundali a museli vrátit prachy.“

„To je krásný,“ vzdychl pan Tonda, „ale kam na takový nápady chodíte?“

„Je to ve mně jako v koze,“ řekla stařenka.

„A co s tím budete dělat?“

„Až pokreslíme všecko,“ zasnila se a odtrhla oči a šla k oknu a dívala se do zapadajícího slunce, „až budou pomalovaný všechny zdi a almary a podlahy, tak vycouváme a nabídnem ten domeček Národní galerii. A ať nám za to dají baráček jinej, čistej. My ho pomalujeme zase. Do tohohle by měli dát takovou sedátkovou lanovou dráhu, aby lidi nepošlapali malbu na podlaže... vždyť my to malujeme lidem zadarmo a pro potěšení...“ zasnila se. Pak se ze skříňky pod dřezem vydrápal pan Nulíček, vztyčil se a zíval a protahoval se.

„Tak jsem si hodil šlofíčka,“ řekl a zavyl.

Stařenka přistavila židli a sundala ze skříně petrolejovou lampu. Očistila knot, škrtla sirkou a nasadila cylindr. Kůžičkář se protahoval, a když se zadíval na stažený knot lampy, strnul v té póze a řekl:

„Maminko, víte, co namaluju?“ optal se a upřeně se díval na stažený knot hořící petrolejky, „namaluju, jak klečí celá řada holek před přijímáním, mají maličko vyplazený jazyky a pod bradou modlitební knížky a ministrant jak nese mešní knihu a vidí ty holčičí jazyky a tu knihu pouští a ta kniha se roztrhává vejpl... to namaluju!“ zvolal a díval se pořád na povystrčený plamínek z kloboučku a pořád stál strnulý s rukama za hlavou ve tvaru preclíku. „Půjdem na koně,“ řekla stařenka a vytáhla knot.

Pak se rozloučili na dvorku u stažené kozy.

Kůžičkář vystupoval po žebříku na lešení a za ním petrolejová lampa, cloněná stařenčinou rukou.

Reprezentanti potom seděli v příkopě a čekali na autobus. Lampa ozařovala bílou zeď a ruka črtala přední koňské nohy. Pak po silnici nějaký člověk vedl bicykl a na provaze táhl černobílého psíčka, který se choulil, ale když dostal kopanec, popoběhl. Na zadním nosiči bicyklu visel mrtvý psíček, přivázaný popruhem, a z čenichu mu kapala krev... Pan Bucifal si vykasal rukávy, ale pan Antonín Uhde jej vzal za loket.

„Hele,“ řekl, „některý věci nech tak, jak jsou. Ty myslíš, že někdo jí psy z luxusu?“

6

Na konci městečka je ohrada a přes celou tu ohradu se táhne nápis: TECHNICKÁ LABORATOŘ DROGUERIE U BÍLÉHO ANDELA.

„Hele, Bucifalku,“ povídá pan dirigent, „každěj pojišťovák, když začíná, tak musí udělat maturitu. A kterýho živnostníka udělat je nejllehčí?“

„Drogistu,“ řekli reprezentanti pan Viktor Tůma a Tonda Uhde.

„Tak hele, jděte majiteli kvetoucí laboratoře nabídnout penzi... penzi...!“ pravil pan dirigent a zvedl prst.

„Vůbec to slovíčko: penze, to se musí umět užívat, jak krásná žena brilantovou brož... Penze, penze! Pánové, to musíte zašlíst, jako se matka mazlí s dítětem, jak milenec, když šeptá milence smluvený klíč k nejkrajnějšímu důkazu lásky... hezky to slovo roztrpít... Teďka mluvím vážně, zkoušejte doma před zrcadlem umět vyslovit to slovíčko: Penze! Jako byste chtěli sebe sami pojistit... Penze, neviditelných věcí podstata, záruka šťastné budoucnosti... a teďka jděte, Bucifale, my se budeme na vás dívat vyraženým sukem.“

Když došli k vrátkům, pan dirigent zabušil.

Kdosi se šátral k brance a volal:

„Nenahazujte mi ty řemeny rukama!“

Pan Bucifal zatloukl pěstí.

„Pusťte páru do třetího kotle,“ volal hlas.

Pan Bucifal přiložil oko na vyražený suk, ale někdo z druhé strany dal pátravé oko na ten samý otvor.

„Kdo tam?“ optal se hlas.

„Tady reprezentant Opory v stáří,“ řekl pan Bucifal.

A vrátka se odtrhla a vyšel zaprášený muž v dlouhém plášti a s kopistem v ruce.

„Tady laboratoř drogerie U bílého anděla. Pojdte dál, zaučuju nového pomocníka,“ řekl muž a pan Bucifal vstoupil do ohrady.

A starý muž pumpoval do kádě vodu.

„My drogisti,“ řekl majitel, „jsme tak napůl mučedníci. Tuhle ruku mám, pánové, popálenou vod té doby, co jsem experimentoval s výrobou Tancolinu, chvalně známého leštidla na parkety. Chytil kotel parafínu, a exploze! Náhdera! A ruka mi hořela jak ve Starým zákoně! Protože taková technická laboratoř, to je vědecký ústav.“

„A co to máte, šéfe, s vočima?“

„To zase, když jsem vyráběl myslivecký likér.“ řekl drogista, „to se dalo půldruhého kila myslivecké esence, dvacet gramů fialkové, potom čtyřicet litrů lihu, třináct litrů sirupu a třiatřicet litrů vody. A přece nám to chytlo a dekl mě lísknul po hlavě tak, že mi z toho švidrají voči. To doma, když večír čtu technickou literaturu, tak sedím na židli, ale knihu mám na stole a koukám se do kouta. Zkrátka, když chci číst, musím se dívat jakoby jinam. Ovšem, při experimentální drogerii se nesmíme dát odradit maličkostmi. Copak jste mi přinesl, pane?“

„Penzi,“ řekl pan Bucifal a díval se do větví stromů.

„To jsou třešně,“ řekl majitel, „taky obět' vědy. To je třeba máj, ale tyhle stromy už slavějí listopad. To od té doby, co se tady vyrábí světoznámý jed na krysy značky Morol. Jen třešně vyraší listejčky, už jsou na tabák, tak účinněj je ten chlorid barnatém.“

U ohrady se zvedla obrovská doga, potácela se a byla olýsalá jako ty třešně. A když přišla, lízala majiteli ruce.

„No jo, Anito,“ pohladil ji drogista, „Morol je pro lidstvo. Hrozně mě vždycky dojívalo, když jsem četl, jak před vivisekcí kurtovaný psi lízali zřizencům ruce... Tak ty, Anito, jseš jatá neblahým tušením, že se do toho dáme? To se nedá nic dělat. Pánové, tohle je bordóžská doga. Koupil jsem ji v Bydžově a na nádraží v Chlumci, kde jsem si n přisedal, skočil jsem si do nádražní restaurace na pivo a tohle zvíře jsem přivázel k pumpě. A koukám oknem, a lidi zděšeně utíkají... A to jen tomuhle zvířeti se zastesklo, vytrhla celou pumpu i s tím čtyřmetrákovým dekle a přitáhla to

za mnou do restaurace. Pane Jozef, je to milý, když má člověk přítulný zvířátko," dodal majitel.

„Ale kdepák!“ vykřikl pomocník, „já jednou šel od slečen a z vily se podhrabaly tři dogy, Pola, Anita a Alžig, hovada jak telata, odtáhly si mě do boudy a do rána na mně ležely a vrčely mi do kvichtu.“

Majitel vešel do kůlny a začal vozit na kolečku zatuchlou mouku.

„To proto, že dogy jsou hravý zvířátka," řekl, „ale takovej bernardýn? Kolik lidí už zachránil od bílý smrti!“

„Ale kdepák!“ rozčiloval se pomocník, „když jsem vojákova v Jeseníkách, tak se v těch zasněžených horách ztratila baba na lyžích. Tak jsme ji šli hledat se dvěma bernardýnami. A pod Pradědem se nám ztratil praporeček a na ty bernardýny se nalípal tak sněh, že jsme je museli nýst v dekách. A každý to hovado vážilo metrů a dvacet kil rampouchů navíc. Snášeli jsme je jak piana tím sněhem. A v kasárnách doktoři museli dávat těm psům obklady, jak dostali horečku. Ale praporečka jsme už nenašli nikdy. A ta baba, co se ztratila, ta se vrátila ráno, táhla za sebou lyže a bylo jí hodně přes šedesát... prej si jen tak vyšla na procházku na Praděd...“

Majitel drogerie pošeptal reprezentantovi:

„Musím ho rozčilovat... Když je rozčilený, tak líp dělá.“

„Vážně?“ podivil se pan Bucifal, „ale šéfe, že mluvíte jako ze sklepa. Máte něco s krkem?“

„To zase mám trochu spálený hltan, jak jsem se napil lysolu místo rumu," kývnul si majitel, „takhle deset let mám vedle postele láhev rumu s vinětou lysolu, aby mi to děti nepily, tak jako jsem to já píjával otcí, když jsem já byl malej. Ale žena mi tam omylem postavila opravdickej lysol a já jsem na to přišel, až když jsem si dal tři loky. Holt drogista, jak nemá několik prstů pryč nebo celou ruku, nebo jiný stopy po experimentech, to není žádný drogista..., ale pane Jozef, já bejt váma, koupím si vopičku!“

„Kdepák!“ křičel pomocník, když uvážil, že za pár korun, které vydělal, se mu už rozpadají šaty, „vopici nemůžu ani vidět! Ten pitomec Blechtin, se kterým jsem byl na vandru v Ziegenhalsu, si tam koupil na památku šimpanze. A když jsme se vrátili, tak s tou potvorou bydlil. A že byl sokol, tak ráno cvičil se síličema svalů...“

„Ten šimpanz?“ optal se drogista.

„Kdepák! Ten pitomec Blechtin. Ten šimpanz, ta potvora, ten to dělal taky, ale s kšandama. Jednou přijdu na návštěvu a Blechtin, ten pitomec, povídá: 'Na, zkus ty sílice svalů, uvidíš, jak je to příjemný.' A tak jsem ty sílice vzal, ale ta potvora, ten šimpanz, hmátla za ty poniklované držáky a teď jsme se o ty sílice svalů tahali, a když jsme to nejvíce natáhli, tak ta kurva, ten šimpanz, to pustil a mě to poniklované držadlo seklo po nose, že jsem tři dny měl z toho voči naštorc. Vopičku, aha!“ Bordóžská doga se odloudala až na nejzazší konec parcely a začala výt.

„To dobrý zvíře zná postup výroby Morolu nazpaměť," řekl drogista a zvedl pytel zatuchlé mouky.

„Šéfe," řekl pan Bucifal, „myslete na penzi. Co vám kdo dá, když ty vaše drahocenný ruce nebudou moct pracovat?“

„Strpení," odpověděl majitel a začal sypat tu mouku do kádě. A vyvalil se žlutý oblak, který přikryl parcelu.

„To smrdí jako psi kšíry," kuckal se pomocník.

„To je právě vono," radoval se drogista, „a až to trochu rozmícháte, dáme tam tři kastrolы zkaženého loje, aby ta syntéza dostala ten pravej šmak. Pane pojišťovno, kde jste? Tam. Tak se dobře držte pumpy a já vám řeknu postup. Některý firmy dávají do jedu na krysy arzén. Ale já radši uhličitan barnatý, kterej krysa slupne jako malinu. A ten uhličitan se v jejím žaludku promění v chlorid barnatý a ten teprve zabíjí," jásal v oblaku drogista, „ale než jsem vynašel tu pravou syntézu, trvalo to náhej čas. Hned napoprvně jsem na statku otrávil dvě svině a hejno slepic. Pak několik měsíců mi psali klienti výhrůžný dopisy, že krysy se po Morolu spíš spravujou..., ale teďka? Jen pochvalný uznání a čestný ceny.“

„To je smrad, jako když přetrhnu děkana," kuckal se v mračnech pomocník.

„Pane Jozef, já bejt vámi, tak bych pěstoval kozu," pokoušel drogista.

„Ale já žádnou kozu nechci, ještě by mi vzali penzi, že dělám voloviny.“

„Ale bylo by mlíčko. Pracujete s jedy...“

„Kdepák! Kozu je potvora. Fikne zadkem a vyletím z chlívků i s dížkou, protože já už mám studený ruce. A potom, já už špatně vidím, já bych za soumraku tu kozu nenašel. A třesou se mi ruce!“

„To byste pěkně vydojoval," řekl drogista a vyšel z mračna do kůlny a za hák přitáhl první kastrol se zkaženým lojem. Bordóžská doga, když to viděla, vyla tím víc a dávala pac.

„Dobrý, kozu ne, ale takhle mít kravičku. To by byla podara, to by bylo mlíčko," řekl drogista, když viděl, jak pomocník zvolnil míchání v kádi.

„Kdepák!“ zařval pan Jozef a zlostně míchal kopistem rychleji, „s krávou teprve je zlobení. Doma jsme měli stračenu, krásnou krávu, švejcara jak vůl, a s tou když jsem chodíval k bejkovi, táhla mě za sebou jak na saních, i když jsem ji měl zhangrovanou řetězama v rypáku. S krávou je voštara!“ vykřikl pomocník a přidal rychlost, „jednou přivedu tu naši stračenu k bejkovi, ale pantáta nebyl doma, tak bejka vypustila jeho dcera, krasavice. Ale bejk si spletl mě s tou krávou a hnal se po mně, přebrodil močůvku, a jak elegantně přeskakoval od žebříňáku přes voj, zavádil předníma nohama o tu voj a udělal kotrmelec a ta dcera, krasavice, měla strach, že si ten bejk zlomil drahocenný přirození! Tehdejšího času, když vonemocněla svině, tak ji dávali do postele, a když umřela, tak to bylo zrovna takový neštěstí, jako když umřelo dítě. A ten desetimetrákovéj bejk se zvedl, ale já už jsem statečně seděl na střeše a ten bejk se vopřel předníma nohama o zed' a rohamy shazoval došky a frčel z nosu jako střikačka. A vy řeknete... krávu!“

„Tady jsou kastrolы," řekl drogista, „a teďka vylejem do kádě ten žluklej lůj," mrkal radostně na reprezentanta a naklonil se a přivoněl ke kastrolu a zasnul se, „to dá syntéze to pravý aroma.“

Řekl a vylil do kádě ten zkažený lůj. Pomocník míchal rychle kopistem a mdlý zápach vystupoval ze srdce parcely a zvolna postupoval a přelízl ploty a šířil se dál. A nadešel čas, kdy na sousední parcele, kde měl domeček pan Alfréd Pivoňka, který čtvrt století vyvážel městské záchody a který zdědil ohromný ariston, ten ariston se rozeřval.

To když technická laboratoř drogerie U bílého anděla vyráběla jed na krysy značky Morol, pan Alfréd vytáhl ariston na

dvorek a začal hrát tu samou písničku: Já jsem pražský Pepík...

Když už ji hrál popáté, majitel šel k plotu a křičel: „Pane Pivoňka, slyšíte mě?“

„Neslyším, ale cejtím,“ řekl soused, a že ho bolela ruka, točil ariston tou druhou.

„Pane Pivoňka! Nechte toho hrani, kdo to má poslouchat?“ volal drogista.

„Správně, ale vy jste začali první!“

„Pane Pivoňka, budu si stěžovat u obchodní komory!“

„Jděte si stěžovat třeba do umejvární k pátému kohoutku!“ volal pan Pivoňka a hrál zase tu samou písničku: Já jsem pražskej Pepík... a zakřičel: „Vy do mě tím vašim hajzlem na krysy, já do vás aristonem!“

„Pane Pivoňka, budou represálie! Voko za voko!“

„A já za voko voči vobě a za zub celou sanici!“

„Cože?“ zavyl drogista, „pane Pivoňka, když lidstvo sleví ze svého boje s přírodou, sežerou vás krysy i s tím vašim verglem!“

Ale pan Pivoňka věděl svoje a točil klikou aristonu, jako by to byl větrník, kterým by mohl rozehnat ten zápach.

„Lidi jsou pořád hrozně neuvědomělí,“ posteskl si drogista.

„Jsou, a proto vidím,“ řekl reprezentant, „že vy žádnou penzi nepotřebujete.“

„A jak to vy můžete vědět, co já potřebuju a co nepotřebuju,“ šilhal drogista.

„Já myslím, že taková penze, to pro vás není. Vám stačí, když budete mít magacínek s anilinovými barvivy a...“

„A co vy mně máte co radit, co mám mít a co nemám? A co když tu penzi chít budu?“

„Já myslím...“

„Ale nemyslete! O těchhle věcech tady myslím já,“ zvolal majitel. „Já tu penzi chci.“

„Ale to stojí peníze,“ řekl pan Bucifal.

„Copak vypadám, jako bych byl plašte!“ zlobil se drogista, „já tu penzi chci a vy mě zapíšete. A chci penzi tak na patnáct set korun.“

Pan Pivoňka začal hrát podesáté na ariston a zpíval s ním: „Já jsem pražskej Pepík a ještě jsem si nekik...“ když někdo začal mlátit do plotu, bordóžská doga přestala výt a skákala na plot a šilhala modrým okem na druhou stranu. Pan Bucifal napsal do přihlášky jméno a příjmení.

„Vy kriminálníci! Vy neznabozi!“ křičel někdo za plotem, „kdo to má čuchat?“

„To se nedá nic dělat,“ vykřikl drogista, „my na to máme patent!“

„Sakra! Nejtěžší problém je pochopit boha jako původ všeho zla, ale tohleto, to přesahuje samotnej rámeček boží!“ hulákal a zlobil se hlas za plotem a za každým slovem dal do prken další ránu klackem.

„Narozen?“ optal se reprezentant.

„Vosumnáct set devadesát pět...“ řekl drogista, „ale to bude adventista Horáček. Pane Horáčku! My jsme nutný zlo!“

Pan Horáček přestal mlátit do ohrady a volal:

„To je v bibli, že budou přicházet pohoršení, ale pánové, já se doma dusím. Ten váš Morol prochází skrz zdi!“

Neviditelně jde městem!“

A ariston na dvorku pana Pivoňky umkl, aby hned po jedenácté rozhrnul vzduch tou samou písničkou: Já jsem pražskej Pepík... A bordóžská doga skákala a modrým okem šilhala na druhou stranu, kde se pan Horáček zadumal s prstem na rtu a s klackem v druhé ruce.

„Lidičky, já vidím!“ vykřikl, „teďka se mi zjevilo to rozdělení úloh ve světě! Jedni jsou předurčení... jste tam?“

„Jsme!“ volal drogista.

„Jedni jsou předurčení, aby dejchali jen čistej vzduch, a druzí jsou určeni, aby se zalykali ve smradu. A já patřím k těm druhejm. Přátelé, jste tam?“ překřičel adventista i ariston.

„Jsme,“ volal drogista.

„Semhle se mi prosím podepište,“ ukázal prstem reprezentant.

A pan Horáček nadšeně řval dál:

„Teďka vidím ještě dál: Ta neviditelná církev, ke který patřím i já, ta musí pojídat hříchy světa. A vy a já jsme toho živoucí doklad. Lidičky, já jsem se znovu narodil! Ještě jednou j sem tady!“

Tak blábolil adventista a zalit světlem poznání spatřil, jak podle plotu kráčí děvčátko s bílou mašlí ve vlasech a hraje na housle s aristonem: Já jsem pražskej Pepík... Byla to dcerka z domečku přes ulici, v posledním domku, poslední dítě rodiny Hildebrantových, rodiny, kterou nemohlo nic otřást, protože ve všem viděla dobré znamení pro sebe... Když pan Pivoňka hrál na ariston, strkávala paní Hildebrantová honem děvčeti housle a poslala ji na ulici se slovy:

„Růženko, jdi a uč se a zvykej si hrát s velkým orchestrem...“ i když Růženka hrála teprve první Malátův sešit...

Tak dívka s bílou mašlí a houslemi pod bradou a s krásnýma ustrašenýma očima chodila podle plotu a hrála: Já jsem pražskej Pepík, a její maminka snila v okně, jak Růženka jednou bude hrát ve Smetanově síni a bude ji doprovázet Česká filharmonie.

Pan Horáček se díval na dívku jako na zjevení.

„Přátelé!“ volal, „pojdte sem!“

„Co tam!“ vykřikl drogista, „začneme pracovat na adjustaci Morolu!“

„Všeho nechte, pro smilování, a honem sem!“ hulákal pan Horáček.

Přistavili bedny, opřeli se o plot.

Pan Bucifal a drogista se dívali dolů, kde se chvěla bílá mašle v dívčiných vlasech.

„Krásně hraje,“ řekl drogista, „s citem.“

„Vono to jinak není možný,“ šeptal adventista, „než že v samotným bohu musí bejt náká černá propast, na jejímž dně leží zlatý prstýnek. Růženko, jseš prstýnek na dně týchle propasti...“ řekl pan Horáček a pohládl dívku, která zdvihla

velké, předčasně moudré oči...

Potom, když pomocník seděl apaticky na pumpě a tupě se díval na cákance Morolu a majitel nalíval syntézu do kilových plechových krabic, pan Bucifal se rozloučil.

„Ty peníze, co jste mi dal, jsou za tři měsíce dopředu a padesát korun zápisného. Ostatní s vámi budeme korespondovat poštou,“ řekl reprezentant a uklonil se. Pak kráčel podle plotu, přes který se táhl až na konec nápis TECHNICKÁ LABORATOŘ DROGUERIE U BÍLÉHO ANDĚLA.

„Tady je maturitní vysvědčení,“ řekl za rohem a podával přihlášku panu dirigentovi.

Ale ten byl opřený oběma rukama o ohradu, vrtěl hlavou, pak pěstmi bušil do prken a díval se do nebe.

Pan Viktor ležel na znaku v trávě a třepal rukama a nohama a tichounce ječel.

„Co je?“ ulekl se pan Bucifal.

„Jseš první pojišťovák v Opoře v stáří, kterej udělal drogistu,“ řekl Tonda.

7

Do zlatorůžového večera se valil z hospody mužský zpěv, podmalovaný bubínkem a harmonikou. Několik ženských se míhalo v šefíkových stínech. A proti jantarovému obzoru se tyčila hřbitovní zeď.

Dvě ženy přinesly štafle a přes záclonu se dívaly do lokálu. „Božka, vidíš, jak ten tvůj je s'atej?“

„A má ten nověj kabát! Ach, kde se v těch syčákách berou ty hraběcí způsoby?“

A z chodby hospody vyběhla ženská a držela si tvář.

„Rok po svatbě, a takovou facku!“ řekla.

„To někdo vyhrál milión?“ optal se reprezentant pan Tonda Uhde.

Bosá ženská, která nesla žebřík, řekla:

„Je vidět, že nejste zdejší. To naši chlapi si udělali pošumavskej věneček.“

„Ježíši!“ zvolala ženská, která vylezla na rám bicyklu, „ten můj tam utrácí, to zase děti budou celej měsíc jíst chleba mazanej kunerolem nebo marmeládou.“

„Kam jdete s tím žebříkem?“ optal se pan Tonda.

„Na hřbitovní zeď. Na čumendu.“

„Vezmete mě sebou?“

„Kterej vy jste?“

„Reprezentant pojišťovny.“

„Těší mě, já jsem porybná z bejvalejch knížecích rybníků,“ uklonila se a bosá noha pleskla.

„Nepíchá vás to?“

„Nepíchá. Chodím bosa i po strništi,“ řekla porybná a přistavila žebřík a vylezla na zeď.

„Sedněte si vedle mě,“ řekla, „a uvidíme do hospody. Tam pod zrcadlem sedával kníže pán a koukával na tuhle zeď a vždycky z toho hřbitova dostal žízeň. A lidi se to naučili po něm. Jak začnou mužský doma říkat: 'Co na tom světě člověk má? Dneska je tady a zejtra může bejt za zdí,' tak se ženský rozplácou, protože to samý říkával náš kníže pán a pak platil za celou hospodu.“

„To byl tedy štráda pán,“ usmál se pan Tonda.

„A jakej! Jednou proskočil votevřeným voknem do šenku na koni, poručil si šnaps a zase na koni vyskočil před hospodu. Bohouš Karásků to chtěl udělat taky, ale zavadil čelem o plintrám. Pochovanéj je támhle...“ ukázala porybná. Pak se dívali do hospody, kde stáli opálení chlapi s vykasanými košilemi, zdvihali ruce a křičeli a brali jeden druhého v pase a dívali se dlouze do očí, pak se starosvětsky líbali, gratulovali si, jeden druhému viseli přes rameno a pleskali se po zádech a vrávali do šenku.

„To knížete pána měli tady tak rádi?“

„A jak!“ zvolala porybná, „kníže pán měl zásadu: 'Kradlo se, krade se a bude se krást. Já chci jen, aby se kradlo s rozumem.' Ten tam, jak leží obličejem v pívě, to je levoboček knížete pána.“

A opilý člověk ležel uprostřed hospody, dva chlapi na něj lili z půllitru curůčkem pivo a opilec se probudil, nastavil ruku hřbetem a dlaní a zamumlal: „Prší.“ A spokojeně položil obličej do rozlitého piva a spal dál.

„Jen počkejte, vy dva gauneři!“ křičela ženská ze štaflí, „má nověj kabát!“

A hostinský, umáčený pivem a potem, roznášel na každé ruce deset piv, jak dva rozsvícené lustry. A chlapi nastavovali tácky a hostinský vytahoval z ucha tužku a dělal čárky a harmonikář odvracel hlavu a bubeník pral do velkého bubnu palicí.

„Ten člověk v modrý košilce, to je krásnej člověk,“ řekl pan Tonda.

„Ten, jak dopil botu? No jo, to je lékárník z města. Jak má volno, už je u nás, ale aristokratickej typ to není. Ach, ten než se uklidnil! Propil nejdřív svý ženě věno, pak nemocnejm všechen koňak a víno a líh... a pořád nenašel klid, pořád si nemohl zvyknout na malý město, protože byl z Prahy. Až jedna baba kořenářka mu poradila, aby o jarmarku a vo trhu, aby tam přijel na bicyklu a zakřičel hrozně sprostý slovo. A taky to tak udělal, poprvně vomdlel, když se celej trh díval na pana lékárníka... ale podruhý a potřetí, když zakřičel na náměstí to vošklivý slovo, jako by z něj ten stesk spadl... Je to největší fešák v okolí, ale nemá v sobě ani kvintík modrý krve, akorát tu modrou košili. Ale vidíte toho, jak spadl pod stůl a teďka vstává?“

„Ten vošklivej člověk?“

„Ten,“ řekla porybná, „tak to je taky levoboček knížete pána, ohromnej houslista, kterej se živí tím, že nehraje. Jen dá housle pod krk, už mu lidi dávají peníze jako vodstupný, jen aby nehrál. Já jsem ho slyšela jednou hrát a dostala jsem kopřivku... ach, my máme kapesníků!“ zvolala porybná a vysmrkala se do ruky a mrskla vozher na hrobku, „ten je vo tři generace vepředu, tak hraje příšerně. A jmenuje se Pepíček Hanýsků.“

„Psst... neslyšela jste nic? Jako by někdo šeptal,“ řekl pan Tonda.

„Ale to jsou vod vody lidský hlasy,“ zasmála se porybná, „to se u dubiny koupou holky a je to vodsud dobrej kilometr... slyšíte? Vypravujou si o klukách, a slyšíte? Rákos ševlí z takový dálky... Probudí se ptáček bůhví kde, ale jeho hlas táhne voda až sem, jako by se vám probudil v samý hlavě...“, to voda a průvan zesiluje jak amplián...“
A podle hřbitovní zdi dvě ženské zalamovaly rukama a vykládaly cosi tlustému muži v černých šatech.

„To je pan farář,“ řekla porybná, „měl čest zpovídat knížete pána.“

„To je dobře, že jdete,“ řekla ženská ze štaflí, „zakročte a domluvte jim. Dyk propijou vejplatu, pak roztřískají nábytek!“

„Utište se, ženy,“ řekl pan farář, ale když slyšel ten zpěv, vzdychl si, „to je ta nešťastná slovanská povaha.“

„Ještě baráky zapálěj,“ řekla ženská, co stála na rámu bicyklu.

„To patří už jedno k druhýmu,“ řekl farář, „a prostopášnosti k tomu.“

„Pravda,“ řekla jedna z žen, „ten můj, když se nadere, pane faráři, k čemu von vám mě nutí. To musím...“

„To sem netahejte,“ vykřikl farář, „tajemství vašich ložnic je tajemství boží. Máte svatej obraz nad postelí?“

„Máme, ale když on je bejk, on...“

„Ticho!“ dupnul kněz, „máte chodit častěji, Mráčková, ke zpovědi a ke svatému přijímání.“

A z hospody se ozval mohutný zpěv:

„Když mi bylo šestnáct let...“

„Velebný pane, jděte tam!“ prosila ženská, co stála na bicyklu, „ten můj z toho bude tři dny nemocnej.“

„Nevím, nevím,“ váhal farář, „jen abych neházel perly sviním... Ale co dělal Kristus Pán? Sedával s celníkama a nevěstkama,“ dodával si odvahy.

Pak jeho černá postava zmizela v chodbě a objevila se v lokále uprostřed chlapů, kteří řvali do stropu, drželi se v pase a šermovali volnou rukou. Pan farář vylezl na židli, položil si ruku na černý kabát a druhou rukou zvolna ukazoval k nebi... ale kdosi jej strhl.

„To byla facka j ak Brno,“ řekla porybná.

Pak se v chodbě objevil velebný pán a držel si tvář.

„Co jsem říkal?“ řekl.

„Velebný pane, co máme dělat?“ volala ženská ze štaflí.

„Vtrhněte tam,“ radil farář.

„Tak dostaneme facek jako vy.“

„Tak jediň jděte a pomodlete se,“ řekl kněz a odcházel.

„Velebný pane,“ zvolala porybná, „něco vošklivýho vám namalovali na záda.“

Farář si vysvlékl listrový kabát, rozepnul jej, díval se na veliký kosočtverec namalovaný křídou a vrtěl hlavou.

„Nevím, nevím, ale tahle generace asi nepůjde cestou Kristovou.“

A dlaní čistil ty stopy od křídou a odcházel a jeho košile svítila bělostí.

„Pohani to jsou!“ vykřikl a vrazil ruku do rukávu, „armagedon!“ a vrazil druhou ruku do rukávu. Pak odcházel a držel si tvář.

„Kdo mu ji vpálil?“ optal se pan Tonda.

„Levoboček knížete pána Kašpar Kroupa, vidíte ten jeho ušlechtlej profil?“ ukazovala porybná, „lidi vo něm říkají, že vypadá jako prase po třetí ráně, ale to je tím, že štuoval. Nad postelí má nápis: Buď silen! a každý ráno vtevře vokno a z postele rovnou šipkou skočí do bazénu... haha! Jednou se vopil a spal ve městě v hospodě, a ráno, když se probudil, vtevřel vokno a šipkou vyskočil na dláždění na náměstí a zlomil si ruku,“ smála se porybná.

„A co v zimě?“

„To neskáká, ale koupe se na zahradě jako kníže pán. Jeden soused v zimě vyškrábal zamrzlý vokno a kouká se do zahrady Kroupovy a co nevidí? Kašpar stojí nahatej u bazénu a klackem roztlouká led a pak... hup tam. Soused dostal z toho dívání rýmu. Kašpar Kroupa má tu samou zásadu jako jeho otec kníže pán: 'Člověk má trestat tělo, a ne tělo člověka,‘“ řekla porybná a vysmrkala se do ruky, jako když kokrhá kohout.

„Proboha, tam ten chlap tancuje v podvlikačkách po stole,“ řekl pan Tonda.

„To je náš učitel.“

„Taky levoboček?“

„Taky. Toho mají sousedi rádi, protože jednou řekl, že kdyby měl dceru a kdyby ta dcera dostala malárii a kdyby ta dcera umřela, tak kdyby měl revolver, tak by se možná žalem zastřelil...! a vod tý doby, co tohle řekl, tak nepije, ale chlastá, každej mu to vodpustí, protože by nikdo nedokázal, kdyby měl dceru a ta kdyby dostala malárii...“, porybná mávla rukou a dodala, „jmenuje se Kryštof Javůrek a jeho maminka byla dojičkou krav u knížete pána, víte?“

„Ano, ale ten obrovskej chlap, jak čará vlasama po stropě, je taky levoboček?“ optal se pan Tonda.

„Ale kde. To je obr. A kníže pán měl všechny děti s nějakou aristokratickou chybičkou. Jedno voko níž,“ ukazovala na sobě porybná, „vysedlou lopatku, ksichtejčky jak sekerky na sekání tureckýho medu, zalíbení v neřestech a tak. Kdežto tohle je pan Šilhartski, hra svalů, mužskej, kterej ukazoval svý tělo v tygří kůži po jarmarkách a o poutích. To jen vystoupil na pódium a řekl: 'Dámy a páni, hra svalů, to je hrozná námaha...! tak my ženský jsme vlezly na pódium, koupily jsme věnec vuřtů a poslaly do kbelíku pro pivo, posadily pana Šilhartskiho na bednu a von jedl vuřty a pil pivo a přitom nám vykládal, jak se kterej sval jmenuje a na co je, a my, ženský, jsme si vohmataly tu hru svalů. Mě můj nebožtík načapal s rukama pod tygří kůží...“

„Ale teďka mě napadá, kolik to měl kníže pán levobočků?“

„... a pošlohal mě bičem, až jsem omdlela. Ale levobočků? Celkem šedesát sedum,“ řekla porybná.

„Kolik?“ zhroutil se pan Tonda.

„Celkem je nás šedesát sedum. Patnáct umřelo, živejch je nás tedy padesát dva,“ pravila porybná a odvrátila hlavu do

profilu.

„Vy jste taky modrá krev?“

„Máte tu čest,“ řekla a zahnutým ukazovákem stiskla nosní díрку a šikovně se vysmrkala, „protože kníže pán věděl, co je pravá ženská. Většinu levobočků a levoboček měl s dcerama a manželkama hajnejch, porybnejch a poklasnejch. A vo každý dítě se dycinky postaral. Ale nejradši miloval děvečky od krav. To každou chvíli slízal voslněnej z půdy, ve vlasech slámu nebo trusku. Mě měl s mojí maminkou v řezance. Ale jináč? Kníže pán uměl mluvit v pěti řečech a u tabule mival samý kumštýře! Ale ženský nejradši od kravskejšch vocašů. Říkali vo knížeti pánovi, že po jedný děvečce zatoužil na hnoji tak, že ji poválil a jednu ruku měl v močůvce a vlasy si namočil do tý močůvky taky, ale nepovolil! Tak měl rád prostý lidi... a pak přišel do zámku z toho hnoje zahnojenej, to zase vypravoval komorník, díval se na sebe do zrcadla a rozmazal si po celým obličejí tu močůvku a křičel: 'Dotkl jsem se země!,'

„A jakej máte pocit jako levobočka?“

„Je to miloučký,“ řekla porybná a obemkla si ruku v zápěstí, „jak v mejch žilách hrká krev knížete pána. A jak dovedl ocenit dobrej nápad! Jednou šel na Silvestra z hotelu Na knížecí a bylo takový náledí, že několikrát upadl. A moje maminka šla z Katolickýho domu, a když to viděla, vrátila se, vypůjčila tři ubrusy a vždycky dávala ty ubrusy před knížete pána a rychle je za ním brala a zase před něj dávala tak dlouho, až došel do zámku. Na posledním loži si na tohle vzpomněl. Než umřel, viděl moji maminku, jak mu pořád dává ubrusy na náledí...“ slzela porybná.

„Prokristapána,“ zvolal pan Tonda, „že ten bubeník tluče buben přirozením!“

„Jo, to je Karel Gajdoš, taky levoboček, to dělá i o šibřinkách,“ pravila porybná a řekla dojata, „není to milý? Kníže pán umírá a vidí moji maminku, jak před něj dává ubrusy po náledí až do nebe...“

V hospodě mužští řvali: „Na podzim když kvetou jiriny...“ Plačící ženské se rozcházely a nad vesnici se vyhoupl mokry mšíc a v lokále zmáčený hostinský na každé ruce roznášel lustry piva.

„Z dolejší hospody hraje muzika...“

Zpíval lokál a hrozil utrhnout tím zpěvem střechu. A jeden ze zpěváků z bujnosti zatáhl za kartón a celá garniš se utrhla i se záclonkami a volánky a zavalila opilce, který opřen o zeď samozvaně dirigoval harmoniku a buben, který zmizel též pod záclonami a volánky, ze kterých vyčnívaly dirigující ruce, ruce hrající na harmoniku a ruka, která z boku bila do velkého bubnu.

Před hospodu vyšel učitel Javůrek Kryštof, levoboček, cikcak žebroval na osvětlený záchod, kde upadl a zakulil se do térovaného žlábků.

„Vidíte?“ ukázala porybná, „celej kníže pán. Jednou se vracel ze šlechtickýho kasina v Praze a uprostřed Liliový ulice kníže pán upadl před hostincem U bílého zajíce. A šel kolem jeden sociální demokrat v tom velkém klobouku a povídá: 'Občane, mohu vám pomoci?' A kníže pán, i když mu nesloužily nohy, opřel se o dlažbu rukama, našel v blinkách monokl, nasadil si ho na voko a povídá: 'Víte, kdo já jsem? Kníže Thurn el Secco el Tasso! Marš!' a lehl si zase nazpátek. To je modrá krev, co.“

„Krásnej případ,“ řekl pan Tonda, „ale když to tady tak znáte, neznáte nějakýho řemenáře Landu?“

„Znám, a co mu chcete?“

„Psal nám skrz penzi.“

„Tak už žádnou penzi nebude dělat,“ řekla porybná, „kartářka mu věštila, že nad živnostníkama se stahujou mračna, tak všecko prodává a prachy hned probendí... to je ten, jak tancuje uprostřed lokálu s püllitrem na hlavě.“

Rozjařený chlap v bílé košili vyšel před hospodu a křičel na mšíc, který se vyhoupl nad střechy:

„Kdo máte hlad! Mám doma pečenou husu a kachnu a bažanta! Stačí říct, a já pro to hopsnu. U nás blíže už i pes!“ Ale nikdo neodpovídal, tak chlap vrávorl na záchod a močil panu učiteli na prsa.

„Radostný bylo mý mládí, trvalo kratičko, žel...“

Rozezpívala se hospoda novou silou a znovu se ruce propojily kolem šíjí a pasů a krční žíly znovu nabíhaly a ještě víc rozechvívaly vzduch u stropu hospody, že i ten rozjařený host zpíval na záchodě:

„A já nejsem už tak mlád...“ a zvedl ruce a tančil sám se sebou, zatímco pan učitel ležel v térovaném žlábků...

A z chodby vyběhl človíček a hekal a nařikal a prosil pánaboha, aby si ho už vzal...

„Po posvícení bejvá sračka,“ řekla porybná a dodala, „to je Karlíček Henelů, trubač u hasičů. Jednou, když hořelo, tak nenašel trubku, tak aspoň chodil po návsi a hrál na housle a volal: 'Hoří... hoří... hoří...“

Trubač od hasičů se svezl do kopřiv u hřbitovní zdi, vyškřábal se a velikým hřebíkem ryl do měsícem ozářené malty:

„Přisáhám, že už nikdy...“

„Hele, Karlíku, nech toho psaní, jo?“ řekla porybná, „nečárej mi na hrobku mýho tatínka, jo?“

Ale ruka trubačova se svezla a hřebík udělal do malty slyšitelnou čáru, která sjela do země jak blesk.

A trubač usnul s hřebem v prstech.

Od řeky se vracela děvčata. Mšíc je něžně tlačil do zad a nutil dívky, aby si neustále šlapaly do svých stínů...

„Byla to pohádka krásná, trvala kratičko, žel...“

Zpívali opálení chlapi v lokále a každý se tvářil, jako by tou písni oslavoval sám sebe...

Zmáčený hostinský roznášel lustry piva...

8

Z tanečního sálu vedlo do kuchyně matné okénko a v tom mléčném skle byla silueta muže ve fraku, která držela v prstech decentně skleničku jak reklama na aperitiv. Ted' přiložila sklínku k ústům a do poslední kapky vypila lahodný šnaps. Pak ta silueta zmizela a v tanečním sále se objevil taneční mistr ve fraku, hned fleskl rukama, postavil se doprostředka parketu, přešel si prstem knoflíky u poklopce a volal:

„Tak, pánové, jako posledně nejsou zde ještě dámy, až na jednu!“ a ukázal k zrcadlu, kde seděla slečna Hroudová v

károvaných bavlněných šatech a prsty měla zaťaty do velikého kapesníku, „ale pánové, co není, bude! Dámy budou! Přislíbily mi účast v tanečních hodinách pro starší a pokročilé! Ale zatím se rozpočítejte a sudí budou dělat to, co jsou, pány, liší ale budou dělat dámy! A hned si zopakujeme valčík. Pane kapelníku, prosil bych Strausse!“ Volal taneční mistr, a jak jeho žáci stáli v řadě, kráčel a odpočítával sudé, liché, sudé, liché, a když ukázal na posledního, velel: „Páni pro dámy!“

A kapelník, který zamlada hrával u Špírků a Staré paní, se sklonil, ale zatočila se mu hlava, když se zadíval na ošuntělé tanečníky, a spletl se a místo ke klavíru chtěl vejít do zrcadla.

„Verfluchte Paralyse,“ zanařádal a posadil se ke skutečnému pianinu a tanečním sálem zahřměl valčík Hlasy jara.

„A potom Císařský valčík,“ volal mistr, „já musím do kuchyně, mám tam meziměstskou skrz krásné dámy!“

A vzdaloval se sálem pln starosti o krásné dámy, pak se jeho silueta objevila v mléčném okénku vedoucím ze sálu do kuchyně a čísi ruka mu podala do stínohry sklenku.

„Ježíšmarjá,“ řekl pan Bucifal, který dělal dámu panu dirigentovi, „co je to tady za lidi.“

„Klienti,“ řekl suše pan dirigent, „ten řezník, jak se posadil pod zrcadlo, tak toho jsme udělali hned první hodinu. Vzal si nejvyšší penzi. Vidíte, Bucifálku, Viktora! Tak ten tančí s lakýrnickým mistrem Timikem a taky ho má na lanči. Když se rozhlídnete líp, vidíte, že to jsou samí přestárlí živnostníci, obřadové, pár bláznivých starých mládenců..., protože kdopak by se zapsal na periferii do tanečních hodin?“

„Kriste pane!“ zvolal pan Bucifal, „nekopl jsem vás tuze? Proboha, a le kdo je ten chlap, jak tančí sám se sebou?“

„To je zahradnický pomocník Jiroušek,“ pošeptal pan dirigent, „když jsme měli první hodinu, dělal mi dámu. Ale jen jsme začali polku, vytrhl se mi z ruky a tančil sám. Individualistická nátura. Měl dva choromyslné syny, který ještě v patnácti letech nemohl naučit znát hodiny, natahuje jim budíkový ručičky do všech možných poloh, tlouče jim tím budíkem do hlavy... Tedka se to zlepšilo, jeden synek se oběsil a ten druhý, když vidí na budíku čtvrt na šest, tak říká, že je půl šestý..., a zahradník je celý blažený, že už se to přeci jenom lepší.“

„Kdo vám platí to zápisný?“ optal se pan Bucifal.

„To platí představenstvo Opory v stáří. Loni jsme během tanečních hodin pro starší a pokročilé - ovšem na opačném konci Prahy - udělali celkem dvanáct pojistek,“ řekl pan dirigent a tančil lehce vídeňský valčík nalevo.

„Ale víte, že hodně vražd mají na svědomí zahradnický pomocníci?“ optal se pan Bucifal a položil hlavu svému tanečníkovi něžně na rameno, „asi to dělá čerstvý vzduch. Pikýrujete a zalejváte pět let květiny, a najednou vymyslíte pěknou vraždu. Bestiální trojnásobná vražda v Náměšti nad Oslavou. Vrah Filipi, zahradnický pomocník, kterej si potom sedl v opuštěný studni a čekal, co se bude dít... Nebo Štěpánek v Roudnici? Zastřelil dvě ženský na bicyklu, pak svoji sestřenici, kterou nahou strčil do vany, a šel na četnickou stanici a povídá: 'Já jsem ten slavný vrah Štěpánek, zahradnický pomocník! Pozor!'“ zvolal pan Bucifal.

A kolem nich se mihnul zahradnický pomocník, předháněl jeden pár za druhým, krůpěje potu se mu perlily na čele a kapaly přes obočí, ale zahradník tančil se zavřenýma očima a zdvihnutými lokty, jako by chtěl vzlítnout...

„Už je tady, je to dobrý,“ řekl pan dirigent a ukázal bradou k houpacím dveřím, „to je můj kamarád Bloudek, dozorce z blázince...“

„To sem chodějí taky blázni?“

„Taky, ale ti ještě nejsou v blázinci,“ zasmál se pan dirigent, „Bloudek sem chodí proto, aby si trochu odpočinul od bláznů. Ale! Po tanečních půjdeme na piknik! Já dodám flašky a Bloudek nás vezme do zahrady. Aha!“

A v matném okénku silueta dopila líkér a zmizela.

A taneční mistr se vřítel do sálu, přejel si prstem po knoflíkách poklopce, pak si upravoval zlaté knoflíky v manžetách a zvedl ruku a klavír přestal hrát.

„Dámy a pánové,“ zvolal mistr, „nastane nám doba plesů a já jsem povinen dát vám několik cenných rad... prosím, ať ten pán přestane tančit, když mluvím, ano?“ pohoršil se taneční mistr.

A zahradnický pomocník tančil sám se sebou dál, pod zavřenými víčky vychutnával kouzlo třičtvrtěčního pohybu. Ale tři žáci jej uchopili, avšak zahradnický pomocník porazil lehce ty tři pány. Až když se na něj zavěsilo šest žáků tanečních hodin, strhli ho a zahradník otevřel oči.

„To platí taky pro vás, co uslyšíte,“ řekl taneční mistr a zapnul rozepnutý knoflík zahradnickovy košile a dodal:

„Taky jste si mohl vzít kravatu!“ a otočil se a volal: „Nastane nám doba plesů a kladu vám na srdce: Pánové, noste fraky! Frak se skládá z černých kalhot, hluboce vystřižené bílé vesty, košile musí být bílá...“

„Já nosím rád skautskou,“ řekl zahradník.

„Ale k fraku musíte mít bílou košili, kde jste to slyšel? Skautskou!“ rozhuřákal se mistr, „košili bílou! Škrobenou! A na náprsnice lze připustit nanejvýš perlové knoflíčky! Nikdy drahokamy, prosím vás, pánové, na tohle dejte pozor! Co chcete?“ řekl taneční mistr a otočil se na zahradnického pomocníka.

„Já rád nosím skautskej pásek, protože na karabince mám pověšenej klíč od domu,“ řekl zahradník a rozhrnul si cajkový kabát a ukázal klíč.

„Ale ježíšmarjá, to si vezmete, co chcete! Ale já tady přednáším zásady podle Gutha-Jarkovského,“ rozkřičel se mistr.

„A kravata je bílá a rukavičky taky a cylindr se odkládá v šatně!“

„A mohl bych si do fraku vzít...“ začal zahradník.

„Nic nechci slyšet! Nic!“ zacpával si uši taneční mistr, „musím jít telefonovat pro krásné dámy!“ a utíkal a šermoval rukama kolem své červené hlavy.

A za chvíli se objevila jeho oddychující silueta v matném okénku, jak telefonovala pro krásné dámy se skleničkou šnapsu.

Klavírista, který hrával zamlada u Špírků a u Staré paní, hmátl pro kus koňského salámu, který ležel na nejvyšších klávesnicích, ukousl a začal hrát Císařský valčík.

Pan Bloudek, dozorce z blázince, se posadil ke slečně Hroudové, která plakala.

„Copak?“ otázal se.

„Nechce se mi ani být na světě,“ řekla.

„A pročpak?“

„Ale zase jsem se dozvěděla v té mé funkci místopředsedkyně spolku proti týrání zvířat, že chytli v Sadešský jednoho učedníka, kterej stahoval zaživa kůzle! Že můžou být lidi na zvířátka takový!“ tak tak dopověděla slečna Hroudová a položila obličej do kapesníku.

„Neplačte,“ řekl dozorce, „jen se podívejte na tu jizvu, co mám na čele! Jistá domovnice spláchla živý koťátko do splachovacího záchodu a to kotě, než je strhla voda, se podívalo vyčítavě na tu domovnici tak, že to s ní luplo.“

„Dobře jí tak! Pánbů ji trestá!“ rozesmála se slečna Hroudová ze slzí.

„To ale není všechno,“ řekl dozorce a naklonil se, „tu domovnici dorazila potom stará kočka, která chodila a dívala se do klozetu a do vody šahala tlapkou a jednou se tak podívala vyčítavě na tu domovnici, že nám ji přivezli do blázince. A za pět dní rozslápla klozetovou mísu a chtěla se tím střepem podržnout a já jsem jí v tom bránil... a podívejte se!“ řekl dozorce a nastavil hlavu.

„Tak vona je přeci vyšší spravedlnost,“ zasmála se slečna Hroudová a posunutým okem se dívala do srdce spravedlnosti.

„Hrajou Císařský valčík, smím prosit?“ vstal dozorce a srazil kramfleky.

„Až jindy, máte tady dam dost... a potom,“ řekla slečna Hroudová, a jako by chtěla zastrčit ruku do kapsy, „ach já nemám kapsu. ale tam doma v ní mám hlášku, že řezníci zase vypíchli bejkovi voči, aby ho dostali na šlachtu!“

„Ale kolik zase bejků ušlape řezníky!“ zvolal pan Bloudek.

„Vážně?“ optala se slečna a sňala kapesník z ubrečeného obličej, a když vymrkala slzy, řekla, „to ani nevím, vypravujte mi nějaký krásnej případ.“

„Tak třeba na holešovických jatkách jeden bejk oddělal dva honáky. Prvního rozdrtil hlavou o zeď. A pak dělal, jako že už je se vším smířenej, a druhý honák, to byl můj švára, si nedával majzla a z ničeho nic ten klusající bejk si šváru vyčíhl, otočil se a přiskřípl ho o klandr...“

„To je nádhera, to je nádhera!“ zvolala místopředsedkyně spolku proti týrání zvířat, „pojdte si zatančit, to jste mě potěšil! Já bejky mám tak ráda, ale tak! Kdybych měla tu sílu, tak si takovýho desetimetrákového bejka vezmu na ruku a mazlila bych se s ním jako s kocourkem a dávala bych mu hubičky pod krček a na břicho...“ unášela se slečna Hroudová a hlavou třepala, jako by se tvářila mazlila s břichem desetimetrákového bejka.

„Slečno,“ řekl dozorce, „zavřete voči a zkuste si prstem šáhnout na špičku nosu.“

Místopředsedkyně si prstem sáhla na zavřené oko.

„Děkuju,“ řekl dozorce, „teďka zkuste natáhnout před sebe ruce a jít rovně ke mně,“ a dodal: „... a zavřít oči!“

A místopředsedkyně tak učinila, ale kráčela o čtyřicet stupňů mimo.

„A teďka se posadte prosím,“ řekl dozorce, a když se místopředsedkyně posadila, poručil jí: „teďka přehodte nohu přes nohu!“

A pak šikmým úderem dlaně udeřil slečnu pod kolenní jablko a řekl:

„Reflex skoro žádný. Prsty u rukou sotva znatelné výkyvy, padáte lehce do strany. Schizofrenie, rozštěp osobnosti.

Jednou se nevrátíte zpátky a přivezou vás tam...“ řekl a ukázal prstem do rohu stropu, kde myslel, že je blázinec.

A do sálu vběhl taneční mistr, v běhu si zkontroloval knoflíky u poklopce, pohybem rukou ztratil hudbu, ukázal na slečnu Hroudovou a zvolal:

„Málem bych zapomněl. Máme tady dámu!“

Slečna Hroudová se vysmrkala hlučně do kapesníku a dozorce zčervenál.

„Dáma,“ zvolal taneční mistr „dáma si bere do salónku lehký přehoz, takzvané antré. A šáteček si volí obyčejně krajkový... jistě jste všichni viděli před lety film s Irenou Dunneovou a Charlesem Boyerem Krajkový šáteček... a ten krajkový šáteček si dáma zastrčí do živůtku. A vám, pánové!“ zvolal taneční mistr a přejel si prstem knoflíky, „vy kdybyste byli někdy počtění a stali se členy plesového výboru a zavítala k vám nějaká významná osoba, nezapomeňte jít vstříc té osobnosti, v garderobě jí odeberte svrchní šat a pak teprve za zvuku slavnostních fanfár odvedete osobnost i s její suitou k estrádě. To vám kladu na srdce, pánové.“

„Ale já teďka dělám dámu,“ řekl kominický mistr.

„Teďka, ale jinak jste pán,“ vykřikl mistr tance, „ale první zpráva už je tady! Tři dámy přislíbily v příštích hodinách účast! A půjdu telefonovat pro další!“

„To je škoda,“ řekl kominický mistr.

„Co?“ vyjel taneční mistr.

„Když já jsem si zvykl dělat Jardoovi tak dámu, že nikdy se mi líp netancovalo, vid', Jardo,“ řekl kominík a díval se na natěrače pana Timika.

„Proboha, tohle nikde neříkejte, ať nemám vopletání s úřadama,“ zvolal taneční mistr, „a pane kapelníku, jedno tango!

'V dále za mořem čarovná je zem Havaj!' A já zase jdu k telefonu!“ volal a třepal rukama a manžety mu padaly.

Za chvíli se objevila jeho silueta v matném okénku vedoucím ze sálu do kuchyně, která si upravovala manžety a přijala od číšní ruky skleničku.

Klavírista, který zamlada hrával u Špírků a u Staré paní, když začal hrát sladké tango, loktem si shodil koňský salám, teď poklekl, hrál jednou rukou a druhou hmatl po salámu. Když jej našel, zakousl se do něj a oběma rukama bríkal dál, a když pravou rukou schválně transponoval o tři oktávy výš, rychle vzal z úst salám a položil ho na poslední oktávu.

Tři páry tančily skoro na místě, zatímco zahradnický pomocník nabíral rychlost.

„Co mi to povídáte!“ zlobil se kominík.

„Proč byste nemohl dneska nějak vyniknout?“ řekl pan dirigent a tančil na místě s rotmistrem v penzi.
„Tak pánové,“ řekl kominík a položil jemně ruku na rameno svého tanečníka pana Jardy Tímíka, natěrače a lakýrníka, který měl uši plné barevných skvrn, „můj dědeček byl kominíkem v Benešově. A vsadil se u Nigrinů, že až arcivévoda Ferdinand d'Este půjde s hraběnkou Chotkovou, jako svou ženou, do kostela, že můj dědeček hraběnce šáhne na lejtko. Tu neděli stáli u kostela všichni živnostníci ve frakách a cylindrech. A když arcivévoda přijel, dědeček na třetím schodě před kostelem se pokřížoval a šups rukou hraběnce pod sukni...“

„Měla festovní lejtka?“ zastavil se třetí pár.

„Dědeček říkal, že takový lejtka neměl v rukách.“

„A tenkrát bejvaly takový kurvy, že si toho ani nedovedli vážit,“ křížoval se kominický mistr, „jenže arcivévoda vytáhl revolver a chtěl dědečka na místě skolit. A živnostníci ve frakách museli na kolena a uprosili, aby dědečka šanoval, že kdyby byli ve městě kominíci dva, ať si ho práskne, ale takhle? Tak arcivévoda řekl, že dědeček musí přinést dva tisíce zlatech na Konopiště jako dar pro zchudlý šlechtičny. Tak dědeček lital a schrástl ty dva tisíce a odevzdal je a pak se tak vopili, že dědečka nesli v neckách domů a jeden holič si vzpomněl cestou, že dědečkovi voholí jeho plnovous. A taky mu vostříhal a břitvou vyholil bradu a dali dědečka na kanape. A ten, když se ráno probudil a hodil si z umejvadla hrst vody na ksicht, zkoprněl, podíval se na sebe do zrcadla a řekl: 'To nejsem já.' A kde skončil, kamaráde?“ optal se kominický mistr a sladce se kolíbal v rytmu tanga.

Dozorce pan Bloudek přikývnul: „V blázinci, tam u nás...“

A kominík zůstal stát se svým tanečníkem.

„A ptám se vás, mohl někdo bejt slavnější? Kdo jinej šáhl hraběnce na lejtko? To se mohlo stát jen za Rakouska!“

Ale když opět se svým tanečníkem přikroužil, natočil se kancelářský oficiant pan Hurdálek a řekl všem tanečním párům, které tančily na místě:

„Tak to teda prrr. První republiku urážet nedám!“

„Důkaz,“ řekl kominický mistr a udělal figuru tanga, jako by se tancem zasmál.

„Tak, pánové, můj tatínek byl v jednatřiceti letech četnickej podporučík,“ řekl slavnostně pan Hurdálek.

„Tohle mi nepovídejte!“ zvolal rotmistr v penzi, „v jednatřiceti letech nemohl nikdo tak rychle avancírovat!“

„Už je to tak,“ radoval se pan Hurdálek a vykládal tanečním párům, které ošlapovaly základní kroky tanga, „můj tatínek byl četník praporčík v Hostivaři, kde byla zesílená pohotovost, protože tam bydlil ministerskej předseda Švehla. A když přijel pan prezident, poručík rozstrkal četníky do zahrady pod keře rybízu. A tak můj tatínek sedí pod rybízem a do zahrady vejde ministerskej předseda s panem prezidentem, a když přijdou za stmívání ke keři rybízu, slyší tatínek: 'Tož jděte napřed. A kouká a pan prezident se rozepnul a močil do keře rybízu na tatínka, a ta demokracie, že tatínek ani muk! Když potom poručík stáhl hlídky ze zahrady, povídá: 'Hurdálku, jseš nějak mokrej.' A tatínek řekl, že ho pochcal pan prezident. A poručík poklepal tatínkovi rameno a řekl: 'Hurdálku, teďka záleží jen na vás, můžete to dotáhnout daleko.'“

A když podával poručík ministerskému předsedovi hlášení, tak se pochvalně zmínil o statečnosti mého tatínka v rybízu. A ministerskej předseda, když přijel na Hrad, tak hned první o tom rybízu řekl panu prezidentovi. Když se vysmáli, povídá pan prezident: 'Tož, copak s tím praporčíkem uděláme? Povýšíme ho za statečnost na podporučíka.' Tak se můj tatínek stal v jednatřiceti letech podporučíkem četnictva!“ zvolal hrdě pan Hurdálek a rozběhl se se svým tanečníkem plavným krokem.

„To bych se nechal pochcat taky!“ vykřikl rotmistr.

Ale do sálu vběhl taneční mistr, rozkacený, zarudlý a volal:

„Takhle se mluví v tanečních hodinách? To si nechte, až budete tancovat někde v dupárně Na vejtoni! A proč se netančí? A kdo to pod zrcadlem spí! Proč nechodíte do sebe zavěšení kolonádou!“ křičel.

A zatřepal se spícím řezníkem. „Co jste?“

„Josef Cuc, řezník a uzenář, Vyšehradská...“

„Dáma nebo pán!“

„Dáma...“

„Ježíšmarja, tak co tady spíte s rozvalenejma nohama? Kde je společenský bontón!“ křičel taneční mistr a prstem si přešel přes knoflíky u poklopce, „a kdo to tady kouří! - Já vás tady zvětřím. Taneční hodiny nejsou žádný lehy!“ a vběhl na záchod a za chvíli se odtamtud ozýval jeho křik a dva povozníci, kteří si tam šli zakouřit doutník, vyšli zkroutění a zahanbení.

Pan Bucifal odvedl svého tanečníka do půl cesty a obrátil se.

„Zpátky, zpátky!“ křičel ve dveřích taneční mistr, „takhle se zavádí dáma? Pane kapelníku, hudbu a vy dva marš doprostředka sálu!“

A klavírista, který zamlada hrával u Špírků a u Staré paní, nahmatl klavír, posadil se a vzdychl:

„Verfluchte Paralyse.“

A začal hrát valčík Tesoro mio.

Pan Bucifal nabídl rámě nákupčímu dobytka, který mu dělal dámu, a když vyčíhal rytmus, vklouzl do třičtvrtěčního taktu. A oba tanečníci byli červení, protože ostatní žáci se na ně tupě dívali, zatímco zahradnický pomocník pohyboval rukama a nabíral závratnou rychlost.

„Tak,“ řekl taneční mistr sladce a couval, „a teďka hudba dost! A jak se zavádí dáma ke stolu, jakpak?“

Dirigoval rukou společenskou výchovu a chování, lákal tančící pár rukama, aby kráčeli zavěšení ke stolu, pak si nastavil ucho dlaní a poslouchal, jak se pan Bucifal uklonil a řekl:

„Dámo, bylo to krásné a vyprošuju si další tanec.“

A šilhavý nákupčí dobytek, který na Slovensku nacpal do vagónu místo osmnácti krav pětadvacet a do Prahy uhynulo vždycky pět až šest krav žízni a hladem, avšak vyplatilo se to, kloplil oči a šeptal:

„Jsem zadána.“

Taneční mistr szel:

„No vždyť já to dobře učím, pochopte to, že pán musí být vždycky galantní... pane kapelníku, teď si dáme wals Modrá zahrada rozkveté...“ zvolal dojat a přejel si prstem přes knoflíky.

Zahradnický pomocník se zastavil zalitý potem a řekl: „Ach to je krása, ten tanec!“ a zkroutil ruce před sebou jak houžev a dodal, „místě, nemohl bych poslat děkovný telegram na ústředí tanců?“

„Pošlete,“ pravil taneční mistr, „ale uveďte, kdo vede ty taneční hodiny,“ zvedl prsty, „jdu, pánové, telefonovat pro krásné dámy.“

Odcházel, hlavičku na stranu, ohromený uznáním, aby zmizel v chodbičce, a znovu zazářila jeho silueta v mléčném skle se skleničkou v prstech.

A rozletěly se houpací dveře u vchodu a vběhl natěrač pan Timik a volal:

„Tůš, tůš! Zavítala k nám nějaká význačná osobnost! Honem! Jděte někdo vstříc a odejměte jí svrchní šat, a...“

Do tanečního sálu vešla Nadja, táhla za sebou za rukáv falešný hermelínový kožíšek a smála se, postavila se vedle dveří a čekala, až do strnulého sálu vešel pan Tonda Uhde, reprezentant, se svrchníčkem lehce přehozeným přes rameno, a v prstech držel růži.

Taneční mistr vytáhl okýnko a vyklonil se z kuchyně.

„Pánové,“ zvolal, „co jsem říkal? Jedna krásná dáma už je tady a teďka zatelefonuji pro další! Pane kapelníku! Modrá zahrada rozkvetla!“ A stáhl matné okýnko a jeho silueta opět zvedla sklenku.

„Verfluchte Paralyse!“ řekl klavírista, než zabořil prsty do klávesnic, a pravou rukou používal vyšší a vyšší oktávy, když hmátnul na poslední, koňský salám nenahmatal.

Pan Tonda shodil svrchník, uklonil se Nadje a dlouhými kroky tančil wals, používal ladných figur, rošád, držel krásnou růži a zpíval s klavírem:

„Komu do srdce jednou vpad, modrých pomměnek krás...“

„Vy krásně zpíváte,“ řekla Nadja a odtáhla se a zadívala na ušlechtilou tvář pana Tondy.

Zahradnický pomocník předbíhal v opojení všechny tančící a klavírista šilhal očima po zemi, kontroloval prsty a šeptal si:

„Už sem ten salám asi sněd...“

9

Přes měsíčnou zeď blázince se nakláněly symfonické větve. Pan Bloudek, dozorce, odemkl postranní branku a do ústavní zahrady vešli reprezentanti Opory v stáří. Slečna Nadja nesla košíček přikrytý bílým ubrouskem.

„Taková juvenilní paranoia je převít,“ řekl dozorce Bloudek, „to pacient dostane najednou záporný znamínko a rychle nám zacouvá nazpátek k šimpanzovi.“

„To máme pěkný perspektivy,“ řekl pan dirigent.

„Někdy si zabláznit je mílo,“ řekl pan Viktor, „Erasmus Rotterdamský o tom napsal knížku Chvála bláznovství.“

„To jo,“ zvedl ruku pan Bloudek, „ale skotačit můžete jen do té doby, kdy jste ještě schopnej se navracet v původní stav. Ale najednou se už nevrátíte a objeví se rozštěp a přivezou vás sem, k nám...“

A společnost se zastavila na konci parku, skrz stromy svítila pětipatrová budova natřená měsíčním svitem. A v tom domě bdělo jediné osvětlené okno.

Posadili se na lavičku cloněnou větvemi staletých buků a kochali se pohledem do ústavní zelinářské zahrady, kde na záhonech zářily krůpěje v kapustových listech. A při zdi se táhl dlouhý skleník, jehož skleněná střecha se leskla jak ohromná břitva.

Nadjina bílá róba se bělala v hlubokých stínech parku.

„Slečno, načněte flašku!“ řekl dirigent a s obdivem tékal očima zahradou, „lidi, vidíte to? Jak já mám měsíčný noci rád!

A přeci si myslím, že nejsou ty měsíčný noci takový, jak bejvaly dřív. Víc měsíček svítil. Mohli jste v takový noci najít jehlu. A lidi dávali na vokna deky a stahovali žaluzie, protože některý lidi bejvali z takových nocí náměsíčný.

Slyšeli jste, aby dneska někdo trpěl náměsíčností?“

„Vy,“ řekla Nadja a obejmula koleny láhev a vytáhla zátku.

„To je příjemnej zvuk,“ liboval si dozorce.

„Jsem náměsíčnej,“ řekl pan dirigent, „ale co mi to je platný, když ze všeho už mi zbyly jen ty prachy. Tak rád jsem chodil s dívkama měsíčnou nocí... když jsem bejval mlád. Ale co se dá dělat?“

„Nic se nedá dělat,“ řekl dozorce, „všecko má svůj čas. Přeci se nebudete trápit láskou jako tam ta naše dáma,“ ukázal na osvětlené okno, „tam sedí milostpaní Máša s polámaným srdcem a mozem, panička, která zapoměla, že jí je čtyřicet a že z lásky bolejí vlásky.“

Nadja čistila ubrouskem sklenky. Pak nalila destilát.

„Na co se napijeme?“ zvedl skleničku pan dirigent, „na tuhle měsíční noc!“

„Na lásku, která polámala paní Mášu,“ řekl Viktor.

„Na noci, který ještě přijdou,“ řekla Nadja.

„Na to, že jsme všichni v blázinci,“ řekl pan Tonda.

„Na skvrny, který nelze vyčistit bez porušení podstaty látky,“ řekl pan Bucifal.

„Na zlatý ruce firmy Krohn Brothers, který uvařily tenhle destilát,“ řekl dozorce.

Pak zvedli sklenky a napili se.

A kdosi v srdci budovy strašně zanařikal.

„To nic,“ řekl dozorce a nalil si znovu, „to bude pan Kilius. Hergot! Ta firma Krohn Brothers nám to uvařila! To máte,

lidi si myslí, že my jsme tady nějaká správkárna, ve který se spraví diskordant jak náká propíchnutá pneumatika... , jako když se zalepí duše. A přeci člověk je tak háklivá dušinka Pan Kilius je u nás už popátý. Jeho tchyně si dávala na noc pokaždý do jinýho hrnku svý falešný zuby. A pan Kilius, když přišel z hospody, znáte ty třetihorní hlady po pivě, co? Tak snědl, na co přišel, a vypil taky. A celkem pětkrát vypil ty falešný zuby svý tchyně. A pokaždý zakřičel: 'Tchyně se na mě směje z hrnku!' a zpřeházely se mu šňůry na prádlo a přivezli ho sem.“

„Jak to tak všechno, pane Bloudek, víte?“ optala se Nadja.

„Jak. Na pumpy jsou Zikmundi, ale na diskordanty je Sigismund Freud,“ řekl dozorce, „uděláme automatickej text, to je něco podobnýho jako katolická ušní zpověď... , a dostaneme z pacienta všechno. A pak studenou vodou a šokama a jináma léky vygumujeme pacientovi z hlavy to, co tam nepatří. A vrátíme pacienta rodině s poznámkou: 'Pozor! Tchyně ať si nedává zuby do hrnku! Nejlip, ať se paní tchyně odstěhuje!' Jenže lidi si myslí, že jsme tady jejich příbuznýho spravili na věčný časy. A za půl roku je tady pacient znovu. Ta firma Krohn Brothers to ale umí vařit, co?“ pochválil dozorce a nalil si destilát.

Pan Viktor seděl na trávníku, opřený zády o kmen červeného buku, nohy rozhozené do chlórového světla měsíce. Nadja objevila na větvi kouli přivázanou na řetěze a pod ní litinovou mříž zapuštěnou do země. A devět rozházených kuželek. Sestavila je, pak vzala do prstů kouli a vyklonila ji do krajní fáze kyvadla.

Pan Tonda se opíral o stíny parku a hrál si v prstech se sklenkou ve které zářil destilát jak jantarový prsten.

Ostatní se dívali na šikmou střechu skleníku, odkud teď měsíc metal reflexy jak mlýnská strouha.

„Jaký tam máte ještě pacienty?“ optal se dirigent.

„S panem Kiliusem je tam ještě virtuos na housle Goliáš,“ mlaskl si dozorce, „žena mu utekla s holičským pomocníkem, kterej hrál na housle taky, ale teprve pátej sešit...“

„Z čeho všeho se lidi nepominou...“ vzdychl Tonda.

„Pan Golián naopak! Z toho, že mu utekla žena, měl radost, ale ty žlázy, ty žlázy, ty nešťastný žlázy!“ lamentoval dozorce, „pan Golián si namluvil učitelku ručních prací a ta ho vodporazila svým idealismem. Vodila virtuosu na zdravěj vzduch kolem Vltavy a líčila mu tak krásnou budoucnost, která je oba čeká, že pan Golián raději zacouval nazpátek do třetihor a zešlel. Ta učitelka ručních prací pod dojmem zapadajícího slunce nadšeně hovořila virtuosovi o tom, jak to bude jednou krásný, až jim oběma bude šedesát let a vášně utichnou, a jak si v létě koupějí třicet metrů uhlí a potom v zimě si pěkně zatopí v kamnech a ta učitelka ručních prací si vleze k virtuosovi do postele a nahlas mu bude předčítat Jirásku... A panu Goliánovi se z té šťastný budoucnosti nejdřív roztřásl ruce tak, že neudržel šmytec, pak neudržel sliny a moč a nakonec mu ochrnuly nohy... Ovšem, všechna čest, ta firma Krohn Brothers nám to uvařila!“ zvolal dozorce a mlaskl si jak na koně. Pak dolil zbytek destilátu.

Nadja hodila kouli a kuželky se roztříkly jak atentát. Vzala mezi stehna další láhev a vytáhla zátku.

„To je příjemnej zvuk,“ liboval si dozorce, „dneska jsem dopoledne s panem Kiliusem a Goliánem zametal listí v tomhle parku. Prej práce rozčiluje zdravý lidi, ale uklidňuje diskordanty. Tak jsme zametal listí, ale byl vítr a ten vítr pořád bral to listí z káry, jak je tam lopatou naházel pan Golián a Kilius. Jak smetli hromádku a naházeli ji do vozejků, tak hned jim ji vzal vítr. A pak začali nadávat, oslovovali hned to listí, hned zas ten vítr, skákali robinzonádama po každým lupínku. A už jsem pískal a příběhli verťi a museli jsme panu Goliánovi a Kiliusovi dát svěrací kazajky, protože už měli pěnu kolem rtů. A hned dostali šoky. Pan Golián si pak klekl a prosil: 'Ještě jeden šůček, ještě jeden!' Tak jsme mu vyhověli,“ pravil dozorce a zvedl se, poklekl pod kouli na řetěze a postavil rozházené kuželky.

„Viktore,“ řekl dirigent, „co je to dneska s tebou? Seš zvadlej jak lilium. Hele, zarecituj mi tu moji básničku: Večery měsíčné večery siné, když byl jsem mlád a vše bylo jiné...“

„Nejde to, šéfe, smutná je dneska duše má, až k smrti,“ řekl Viktor.

„Japatotak...?“ zadrmolil pan dirigent.

„Skutečnost se dneska proti mně spikla tak, že jsem plně pochopil, proč staří Skytové narození oslavovali pláčem a smrt jásotem...“

„Ó já, to zase budou další alimenty!“ odprskl pan dirigent.

„Ano, třetí alimenty na cestě! Lidi, jak já na ty žlázy doplácím, jak pámbů mě žlázama trestá!“ vrtěl hlavou pan Viktor.

„Jak naše milostpaní Máša,“ škytnul dozorce, „taky taková fešanda! A z nešťastný lásky si podřízla žíly.“

Ukázal na osvětlené okno. Pak se inspiroval.

„Víte co? Vylezeme si na tenhle červený buk a z koruny toho stromu je krásně vidět rovnou do pokojíčku paní Máši.

Jindy mívám závratě, ale dneska?“ zvolal a vyskočil na větev a houpal se.

Doskočil na trávník, hbitě vstal a odběhl do blízkého altánku, odkud se vrátil s provazem.

„Pítí si vezmeme s sebou,“ řekl. „Tam nahoře budeme jak v besídce. Je tam pěkný posezení!“

A vysoukal se na první větev a pak lezl z haluze na haluz, pak po žebříku vystoupil do koruny buku, odkud spustil provaz.

„To je nápad!“ radoval se pan dirigent a přivázal provaz k proutěnému uchu košíku, „kdo chce, ať leze taky!“ A šplhal do větví staletého červeného buku.

Pan Bucifal a Viktor za ním.

„Polezete tam taky?“ optala se Nadja a dívala se, jak košík stoupá vzhůru.

„Ne. A vy?“ optal se Tonda.

„Prosím vás! Není to slušný dívat se do cizího pokoje.“

„To tedy není.“

„Ale na mě jste se díval, když jsem ležela polonahá v tom kočárku, že?“

„Díval a podívoval.“

„Ovšem, já nejsem slušná ženská. Ale víte, že z toho kočárku jsem přece jen viděla, jak pan Fik Tor se vrátil a dal vám

klíč od pokoje tý holky v tyrolském kloboučku, abyste si tam zaskočil taky?“

„Ano, vzal jsem ten klíč a šel jsem do pokoje...“

„Na pokoj. To jste se tam šel modlit?“

„To ne, ale udělal jsem pitomost. Tý dívce s lekníny jsem řekl, kdo to je Viktor, že platí dvoje alimony a že mi dal klíč od jejího pokoje... A ta holka mi vynadala, že jsem lump a darebák, že jsem jí to řekl, protože, jak ona teďka má chodit světem bez víry, jak...“

Hovořil pan Tonda a kráčel cestičkou v zelinářské zahradě ke skleníku, otáčel se a počkal, až Nadja došla, pak se díval chvíli na její tvář lemovanou účesem, ve kterém se čechralo světlo měsíce. A kráčel dál, až vstoupil do skleníku, kde voněla shnilá rajská jablíčka a o stěnu byl opřený rozlámáný strojek na zmrzlinu. Na dlouhých stolech stály v květináčích tisíce chryzantém se zataženými zelenými poupaty.

Nadja kráčela tiše za Tondou, hladila chlupaté listy květin. Na konci skleníku byla skruž plná vody. Na stolku byla hromádka zahradnické hlíny vonící kysele rašelinou a rozprašovač.

„Tak jako na tu holku, zrovna tak jste to měli políknutý i na mě, co?“ otočila se.

„Taky,“ řekl Tonda a vzal do prstů hlinu, rozemnul ji, pak přivoněl.

„Jenže mě byste museli znásilnit. A mě znásilnit se nepodařilo ani řezníkovi, víte to?“ optala se a vzala rozprašovač, natáhla ze skruže vodu a rozstříkovala proti skleněné střeše, ve které zářil měsíc jako chomáč vaty. Obláček mlhy byl vroubený barevným spektrem.

„Duha,“ řekla, „vy mužští jste všichni stejní. Divíte se potom, že když mi někdo řekne, že je čtvrtek, že mu to věřím, ale napřed se podívám do kalendáře?“ opřela se o veřeje, „někdy to je těžkej život, když člověk ví, co to je bejt opuštěnej. Ne od někoho, ale vůbec. Vy to jistě taky víte, protože to ví jen ten, kdo musí žít život obchodního agenta s teplou vodou.“

Zvedla ruku a zalomila ji za hlavu a chytila se veřejí. Mlžný oblak tvořil kolem měsíce svatozář a jemné kapičky usedaly dívce do vlasů v brilantový prach.

„Víte,“ řekla, jako by sama sobě naslouchala, „když tak člověk promokne, když kšefty nejdou, když lidi jsou na vás sprostý jen proto, že nejste sprostej tak jak voní..., a potom se ubytujete u Modrý hvězdy, v Panském domě, u Zeleného stromu, a já nevím, jak se všechny ty hospody a hotely jmenujou... a jste sám ve studeným pokoji, kde je jen věšák, kterej se podobá šibenici, a zrcadlo výčítám..., a teďka ležíte v studený posteli a nasloucháte a uhadujete všechny zvuky a hlasy..., ach, jak já se cejtím najednou opuštěná! A každej darebák, kterej vás vidí jít do hostince, si myslí, že jsem nějaká dorota a že si na mě může dovolit všechno, och já a já a já! Znáte to? Ležíte v pokoji na břiše, visíte přes pelest jak ručník přes troubu a cvakáte a jektáte úzkostí...“

„Mužskej to snáší všechno líp.“

„Tak aspoň mě chápete,“ řekla, „že my dva bysme si mohli bejt víc bližní. Víc než bližní! Proto jsem netrpělivá, jak to ten pan dirigent myslil, když mi řekl u Černého koně: 'Budete ohromná reprezentantka, hypnotizérka očima a gestem...“

„To že vám řekl?“

„To... Vzpomínáte? Jak jsem ho okouzila nápadem, abychom společně založili družstvo Funerální plastiku! Nebo to společně rozjeli s obrazama!“

„Už si vzpomínám.“

„No tak konečně! Všecko bych začala, ale společně. Jenom ať zase nemusím jet sama na rajón. Už mám tý samoty a opuštěnosti dost!“

„Ovšem, pan dirigent, ten toho naslibuje. Ten se natyčí perspektiv! Ten nám už uložil překrásných zaměstnání na obzor! Ale pak to zase zapomíná. Je romantik.“

„A já jsem mu na slovo věřila...“

„Když vám někdo řekne, že je čtvrtek, řekněte podruhý, že ano, ale raději se podívejte do kalendáře...“

„Tak to abych v pondělí vyjela na rajón sama? Zas začít v Letohradu s přednáškou na téma: Co je to odbarvovač značky Duha?“

„Duha. Kde tam spíte?“

„V hostinským pokojíčku za divadýlkem, v pokoji, kterej je přes sobotu nebo neděli divadelní šatnou. To ještě jde! Je to milý, spát mezi zrcadly a stolky se šminkami a parukami! Posledně, když jsem tam spala, zkoušeli Újezdská kasárna a já jsem ulehla na kanape, tlačila mě vlásenka, pootevřela jsem dveře, a ze tmy jsem se dívala na jevišťátko, kde stáli dva milenci, jakoby, a režisér s nimi zkoušel milostný dvojzpěv... a klavír bříňkal a ti dva zpívali: V Petříně klínu kasárny stojí, tam dívky láká to sukno dvojí..., když večer hasne, večerka zní, tam v koutku zšeřelém dvě duše sní...,“ zpívala Nadja.

„Jakou máte paměť!“